

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

«ԷՆԵՐՋԻ ԷՍ ՋԻ ԷՅ» ՍՊԸ

ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՂ

«ԷՆԵՐՋԻ ԷՍ ՋԻ ԷՅ» ՍՊԸ ՏՆՕՐԵՆ

« _____ » _____ 2021

ՀՀ ԱՐԱԳԱԾՈՏՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿԱԹՆԱՂԲՅՈՒՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ՖՈՏՈԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ
ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՀԱՅՏ

ԵՐԵՎԱՆ – 2021

Բովանդակություն

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	3
1.1 Նախատեսվող գործունեության գտնվելու վայրը, անվանումը և նպատակը, համառոտ բնութագիրը	3
1.2 Նախագծման նորմատիվ-իրավական հենքը	10
2. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ	12
2.1 Ընդհանուր երկրաբանություն	13
2.2 Սոցիալական գործոններ	15
2.3 Կլիմա	17
2.4 Մթնոլորտային օդ	21
2.5 Ջրային ռեսուրսներ	22
2.6 Հողային ռեսուրսներ	22
2.7 Բուսական և կենդանական աշխարհ	24
2.8 Հողային աշխատանքներ	32
2.9 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ	33
2.10 Ազդեցությունը կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի վրա	34
2.11 Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունների բացառման, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր	35
2.12 Ազդեցությունը կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի վրա	36
2.13 Մշակութային հուշարձաններ	37
2.14 Ընդհանուր երկրաբանություն	37
3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱԿԱՐԳԻՐԸ	39
3.1 Բնապահպանական կառավարման պլան	42
3.2 Բնապահպանական և սոցիալական միջոցառումների պլան	47
3.3 Մշտադիտարկումների պլան	49
3.4 Թափոնների կառավարում	49
4. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՎԱԶԵՅՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ	51
5.Արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածությունը շինարարական աշխատանքների ընթացքում:	52

Էլեկտրակայանքների անվտանգ շահագործման կանոնները համաձայն 2006 թվականի նոյեմբերի 23-ի, N 1933-Ն «Էլեկտրակայանքների շահագործման անվտանգության կանոններ» տեխնիկական կանոնակարգ.....	60
Օգտագործված գրականության ցանկ	63
Հավելված 1	67
Հավելված 2.....	68
Հավելված 3.....	69

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1.1 Նախատեսվող գործունեության գտնվելու վայրը, անվանումը և նպատակը, համառոտ բնութագիրը

«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ-ն նախատեսում է ՀՀ Արագածոտնի մարզի Կաթնաղբյուր համայնքում իրականացնել արևային կայանի նախագծման, կառուցման և շահագործման աշխատանքներ: Ընկերությունը տեղակայված ՀՀ քաղաք Երևանում, Նալբանդյան փողոց 49 շ, բն. 8 հասցեում:

Աշխատանքային գծագրերի սույն լրակազմը կատարված է ճարտարապետաշինարարական լուծումների եւ պատվիրատուի կողմից տրված տեխնիկական բնութագրի հիման վրա: Այն ներառում է իր մեջ Արագածոտնի մարզ Կաթնաղբյուր համայնքում 4810կՎտ դրվածքային հզորությամբ արևային ֆոտոէլեկտրական կայանի (ԱՖԷԿ) տեղաբաշխման, կրող կոնստրուկցիաների եւ ֆոտովոլտային մոտուլների դասավորվածության, հաստատուն եւ փոփոխական հոսանքի էլեկտրական համակարգերի, մալուխային խորամուղիների, ենթակայանի, 0.8կՎ եւ 110կՎ բաշխիչ սարքավորումների, հաշվառման եւ մոնիթորինգի, անվտանգության եւ արտաքին լուսավորության համակարգերի, 0.4կՎ սեփական կարիքների, հողանցման համակարգի, 0.8կՎ մալուխների եւ կայանի տարածքում 110կՎ սարքավորումների մոնտաժման, տեղաբաշխման եւ ընդհանուր էլեկտրական ցանցին միացման սխեմաները:

Նախագծերը կատարված են հիմք ընդունելով <<Շինարարական Նորմերի և Կանոնների>> պահանջները (ՀՀՈՒՍ) 3.05.06-85 գործող <<Էլեկտրատեղակայանքների Սարքվածքին Ներկայացվող Ընդհանուր Պահանջների>> տեխնիկական կանոնակարգի 6-րդ և 7-րդ բաժինները՝ ներառյալ փոփոխությունները և լրացումները, ինչպես նաև ՀՀ ստանդարտ ՀՍՏ 335-2011 <<Արեւային Լուսաէլեկտրական Կայանքների (մինչև 5ՄՎտ) Միացումը Էլեկտրաէներգետիկական Համակարգի Ընդհանուր Նշանակության Էլեկտրական Ցանցին>> դրույթները:

Կայանի գեներատորային մասը նախատեսված է կառուցել բազմաբյուրեղային ֆոտովոլտային մոդուլներով, որոնք 19 հատ 253կՎտ էլքային հզորությամբ ինվերտորների փոփոխական լարման ելուստներից մալուխներով միանում են ենթակայանի 0.8կՎ գլխավոր ընդունիչ վահաններին: 6300 կՎԱ տրանսֆորմատորների միջոցով կայանը միանում է ցանցին 110կՎ կողմից <<ԼԱՆՋԻԿ>> 110կՎ օդային գծի մոտակա խարխիսային հենարանին ճյուղավորումով, մոտ 100մ ներանցումով (ՏՊ-151-110/0203-Հ, 17.07.2020թ.): Ըստ <<ՀԷՑ>> ՍՊԸ տեխնիկական պայմանների նախատեսված է 110կՎ լարման կողմում տեղադրել երկկողմ հաշվարկի սարքեր, որը և համարվում է որպես հաշվառման կետ: 4810կՎտ դրվածքային հզորությամբ արեւային ֆոտոէլեկտրական կայանը (ԱՖԷԿ) նախատեսվում է կառուցել Արագածոտնի մարզի Թալին համայնքում՝ 40.3630° աշխարհագրական լայնության և 43.9129° աշխարհագրական երկայնության կոորդինատներով, ծովի մակերեւույթից 1551մ բարձրության վրա: Տարածքում տարեկան արեւափայլի տեւողությունը կազմում է 2629 ժամ, իսկ արեգակնային ճառագայթումը միավոր մակերեսին՝ 8133ՄՋ/մ²:

Կայանի գեներատորային մասը իրենից ներկայացնում է հեծանային տիպի հենարանների վրա ամրացված, հորիզոնի նկատմամբ 30° թեքվածությամբ, գետնից առնվազն 50սմ բարձրության վրա (ձնածածկույթի առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը ձմռան ընթացքում կազմում է 41սմ) 24 հաջորդաբար մոդուլներից՝ 17 և 18 զուգահեռ շղթաներից (String), կազմված համապատասխանաբար 220 հատ 4x12 և 28 հատ 4x6 մոդուլ պարունակող կոնստրուկցիաներից, հավաքված երկու ենթադաշտերից (Sub-array): ՖՎ մոդուլների կոնստրուկցիաները նախատեսված են մինչև 35մ/վ քամու արագության համար (տարածքում քամու առավելագույն արագությունը 24մ/վ) (Տեւ. շինարարական կլիմայաբանություն ՀՀ ՇՆ II-7.01-2011): Շղթաների զուգահեռ միացումներն ապահովված է ինվերտորներում,

յուրաքանչյուր 17 (18) շղթայի համար նախատեսված է առանձին ինվերտոր: Ընտրված են Longi ֆիրմային արտադրության 21.1% ՕԳԳ-ով, 535Վտ եւ 540Վտ առավելագույն հզորությամբ միաբյուրեղ LR5-72HBD-535M եւ LR5-72HBD-540M մոդելի ֆոտովոլտային մոդուլներ՝ ընդհանուր 9720 հատ: Ինվերտորները HUAWEI արտադրության, մոդելը Growatt՝ 253կՎտ ելքային հզորության, ցանցային տեսակի, 12 MPPT (Maximal Power Point Tracker) 18 մուտքերով: RS485 ինտերֆեյսի միջոցով նախատեսվում է տվյալների հավաքագրումը եւ արտապատկերումը, ինչպես նաեւ մշտական մոնիթորինգ: Ֆոտոէլեկտրական կայանի զբաղեցրած մակերեսը՝ 7.43հա է, մեկ մոդուլի չափսերը՝ 2256x1131x35մմ: DC մալուխները պարտադիր պետք է լինեն 1500Վ ֆոտոէլեկտրական կայանների համար նախատեսված 4մմ2 մակերեսով: AC մասում նախատեսվում է 3x70մմ2, 3x95մմ2, 3x120մմ2, 3x150մմ2, 3x185մմ2, 3x240մմ2 մակերեսով AL/XLPI/SWA/PVC ալյումինե մալուխների մոնտաժում: Լարման անկումը հաշվարկված է մինչեւ 3%: Որպես մոդուլների եւ ինվերտորների կոնեկտորներ նախատեսված են համապատասխանաբար MC4 եւ Phoenix Contact Sunclix PV-CF-S 2.5-6(+) PV-CF-S 2.5-6(-): Գերլարումներից ներքին պաշտպանությունը դիտարկված է ինվերտորներում DC եւ AC կողմերում T2 պարպիչների միջոցով: Հողանցումը նախատեսվում է իրականացնել առաջնային եւ երկրորդական, որոնք ունեն ընդհանուր կապ DC եւ AC մասերի միջեւ: Առաջնային հողանցման համակարգն անհրաժեշտ է իրականացնել ցինկապատ շերտապողպատների եւ ցինկապատ անկյունակների միջոցով՝ ապահովելով կոնտուրի դիմադրությունը ոչ ավելի, քան 4Օհմ: Նախատեսված է, որ երկու հարյուր քսանմեկ հատ 2500մմ խորությամբ խփված ցինկապատ անկյունակները պետք է ապահովեն նշված դիմադրությունը: 4Օհմ-ից բարձր լինելու դեպքում անհրաժեշտ է ավելացնել անկյունակների թիվը մինչեւ նշված դիմադրության ապահովումը: Երկրորդական հողանցման համակարգն իրականացվում է ցինկապատ շերտապողպատով, ցինկապատ մետաղալարով եւ 2500մմ երկարությամբ անկյունակներով բոլոր ենթադաշտերի միջեւ, որին միանում են ինչպես մետաղական կոնստրուկցիաները, այնպես էլ ֆոտովոլտային մոդուլների եւ ինվերտորների մարմինները:

Ինվերտորների ելքում AC մասում նախատեսվում է 0.8կՎ ելուստներից AL/XLPI/SWA/PVC 3x70, 3x95, 3x120մմ2, 3x150մմ2, 3x185մմ2, 3x240մմ2 մալուխների մոնտաժում դեպի ենթակայան: Յուրաքանչյուր ինվերտորից առանձին մոնտաժված մալուխները հավաքվում են

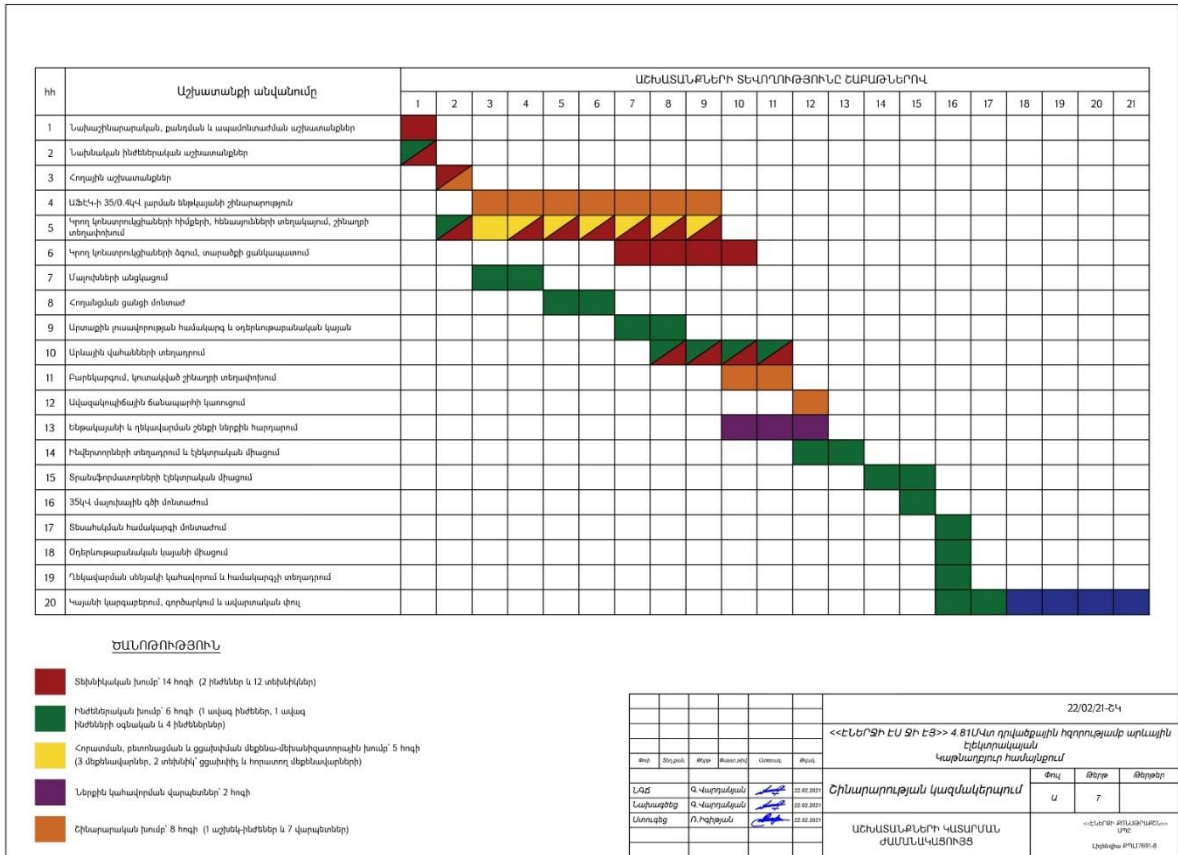
0.8կՎ լարման ընդունիչ վահաններում եւ միացվում ընդհանուր հաղորդաձողերին T2-SPD պարպիչների եւ 160Ա 20% կարգավորմամբ MCCB ավտոմատ անջատիչների միջոցով: Որպես 0.8կՎ լարման մուտքային վահան նախատեսված է սայլակավոր օդային անջատիչ ACB 3x2500Ա ավտոմատ: 0.4կՎ լարման կողմում ցանցի գրոյի տեսակը TN-S տիպի է:

Ուժային (չոր կամ յուղային) եռաֆազ երկփաթույթ տրանսֆորմատորը 6300կՎԱ 110/0.8/0.8կՎ է, միացման խումբը Y/YH-0, հովացումը ANAF, կորուստները A0Ak եւ AN: Տրանսֆորմատորը 0.8կՎ մուտքային վահանին միանում է այլումինե դողակամրջակով: 110կՎ կողմում նախատեսված է էլեգազային անջատիչով, միկրոպրոցեսորային ՌՊ սարքվածքով, ինչպես նաեւ լարման եւ հոսանքի տրանսֆորմատորով գծային եւ տրանսֆորմատորային բաժանիչներով եւ գերլարման պարպիչներով համալրված բաց բաշխիչ սարքավորում (ԲԲՍ): 110կՎ ՕԳ-ի շքամուտքի (портал) հենասյան վրա նախատեսված է սպրոպապաշտպան ձող՝ շանթարգել, գետնի մակերեսային 17.85մ բարձրությամբ (ՕԳ-ից՝ 10մ բարձրությամբ): 0.8կՎ կողմում նախատեսված է էլեկտրաէներգիայի ցուցանիշների գրանցման ցանցային անալիզատոր Socomec Diris A41՝ RS485 կապի մոդուլով: Այն ունի շրագրավորման հնարավորություն 110կՎ եւ 0.8կՎ ուժային կոմուտացիոն սարքավորումների կառավարման ավտոմատ համակարգերի ներդրման համար եւ կարող է միացման/անջատման ազդանշան ուղղարկել նախօրոք մուտքագրված դրվածքներից շեղումների դեպքում: Ինչպես ցանցային անալիզատորի ավտոմատ գործարկման տվյալների, այնպես էլ 110կՎ միկրոպրոցեսորային ՌՊ սարքվածքի դրվածքները անհրաժեշտ է համաձայնեցնել <<ՀԷՑ>> ՍՊԸ եւ <<ԷԷՀՕ>> ՍՊԸ հետ:

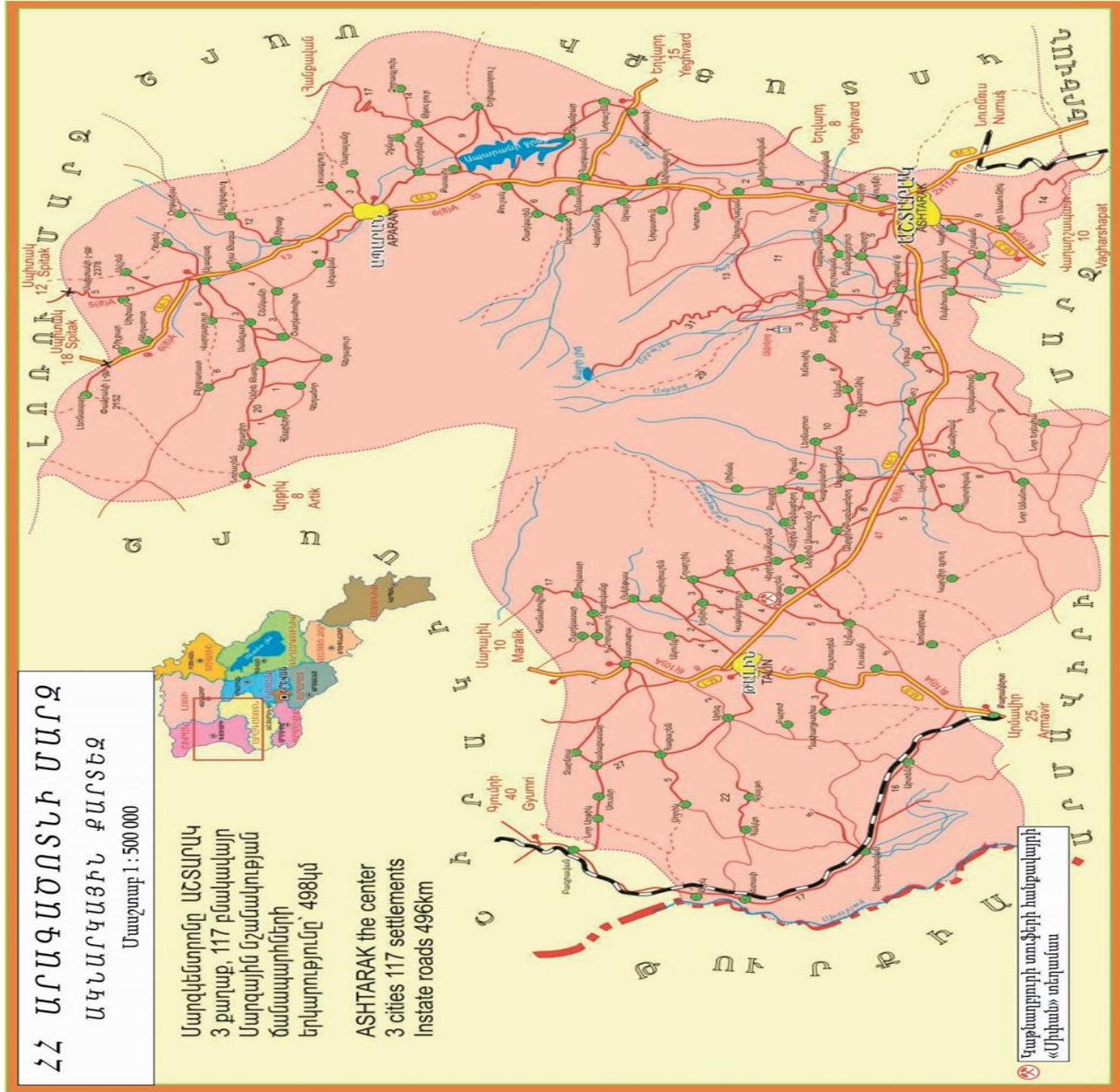
Համաձայն տեխնիկական պայմանների, 110կՎ լարման կողմում էլեկտրաէներգիայի հաշվառման համար անհրաժեշտ է երկկողմանի թվային հաշվիչ (Elster (ABB), Alpha A 0.2S) հիմնական կոմերցիոն հաշվառման համար: 6300կՎԱ տրանսֆորմատորի 0.8կՎ լարման կողմում, նախատեսված է պահուստային կոմերցիոն հաշվառում երկկողմանի թվային Elster (ABB), Alpha A 0.2S հաշվիչներով: Հաշվիչները RS485 ինտերֆեյսով եւ GPS մոդեմի միջոցով միանում են ընդհանուր Alfa Soft համակարգին, որով տվյալները փոխանցվում է հաշվարկային կենտրոն: Մալուխների մոնտաժումը ենթակայանում նախատեսվում է իրականացնել մալուխային խրամուղիներով մալուխատարերով, իսկ ԱՖԷԿ -ի դաշտում նախատեսվում է մոնտաժել պոլիամիդե երկշերտ ճկուն խողովակներով 1.05մ խորությամբ: Կայանի տարեկան

արտադրանքը կազմում է 8.0մլն կՎտժ, համաձայն PVSyst ծրագրով իրականացված հաշվարկի, տես էջեր 3,4,5 եւ 7: Կայանի մոնիթորինգի եւ անվտանգության համակարգերի սնուցումը նախատեսվում է 10կՎԱ հզորությամբ անխափան սնուցման սարքի միջոցով: Տվյալների համաքազմման համար նախատեսվում է առանձնացված սերվերային սենյակ, որը հանդիսանում է օպերատորի կարգավարական կետը: Տարածքի լուսավորության համար նախատեսվում է LED 80W 4000K 5մ բարձրությամբ 52 լուսարձակներ: Կայանի տարածքը ցանկապատված է 2մ բարձրությամբ մետաղացանցով: Տարածքի հիմնական մուտքը հյուսիսային կողմից է: Տարածքը պետք է ապահովել սպասարկման համար անհրաժեշտ արահետներով, ջրամատակարարման եւ էլեկտրամատակարարման համակարգերով: Ենթակայանի տարածքում նախատեսվում է հակահրդեհային, ծխի եւ ջերմաստիճանի տվիչներ: Տարածքն անբողջությամբ գտնվում է տեսահսկման գոտում: Ենթակայանի վրա նախատեսվում է տեղակայել մետեոկայան:

Նախատեսվող գործունեության համար անհրաժեշտ տեխնիկական միջոցներն և նյութերը մատակարարվելու են Երևանից: Տարածքում փակ ժամանակավոր պահեստարանում կարճաժամկետ պահպանվելու են մինչև կիրառվելը: Տարածքում երկարաժամկետ կտրվածքով շինանյութերը և տեխնիկական միջոցներ չեն պահպանվելու, այդ իսկ պատճառով պահման լրացուցիչ միջոցառումներ չեն նախատեսվում:

Նկար. 1 Շինարարական աշխատանքների գրաֆիկ

Նկար 2. Արագածոտնի մարզի տարածքային քարտեզ

1.2 Նախագծման նորմատիվ-իրավական հենքը

Նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության հաշվետվությունը կազմելիս ընկերությունն առաջնորդվել է բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են հետևյալ իրավական ակտերում.

– ՀՀ Հողային օրենսգիրք (ՀՕ-185, 02.05.2001թ.), որը սահմանում է հողային հարաբերությունների պետական կարգավորման կատարելագործման, հողի տնտեսավարման տարբեր կազմակերպական-իրավական ձևերի զարգացման, հողերի բերրիության, հողօգտագործման արդյունավետության բարձրացման, մարդկանց կյանքի ու առողջության համար բարենպաստ շրջակա միջավայրի պահպանման և բարելավման, հողի նկատմամբ իրավունքների պաշտպանության իրավական հիմքերը:

– ՀՀ Ջրային օրենսգիրք (ՀՕ-373, 04.06.2002թ.), որով կարգավորվում են ջրային ռեսուրսների և ջրային համակարգերի, այդ թվում՝ ջրամատակարարման, ջրահեռացման համակարգերի տնօրինման, տիրապետման, օգտագործման և պահպանման ոլորտում ծագող հարաբերությունները:

– ՀՀ Անտառային օրենսգիրք (ՀՕ-211, 24.10.2005թ.), որը կարգավորում է ՀՀ անտառների և անտառային հողերի կայուն կառավարման՝ պահպանության, պաշտպանության, վերականգնման, անտառապատման և արդյունավետ օգտագործման, ինչպես նաև անտառների հաշվառման, մոնիթորինգի, վերահսկողության և անտառային հողերի հետ կապված հարաբերությունները:

– «Բուսական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-22, 23.11.1999թ.), որը սահմանում է պետական քաղաքականությունը բնական բուսական աշխարհի գիտականորեն հիմնավորված պահպանության, պաշտպանության, օգտագործման և վերարտադրության բնագավառում:

– «Կենդանական աշխարհի մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-52, 03.04.2000թ.), որը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում կենդանական աշխարհի վայրի տեսակների պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականությունը:

– «Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-121, 11.10.1994թ.), որի առարկան մթնոլորտային օդի մաքրության ապահովման, մթնոլորտային օդի վրա վնասակար ներգործությունների նվազեցման ու կանխման բնագավառում հասարակական հարաբերությունների կարգավորումն է:

- «Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-211, 27.11.2006թ.), որը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները:
- «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (ՀՕ-110, 21.06.2014թ.), որը կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետությունում շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումների, շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության պետական փորձաքննության ոլորտի հասարակական հարաբերությունները:
- ՀՀ կառավարության 14.08.2014թ.-ի N781-Ն որոշում, որը սահմանում է սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման ընթացակարգը:
- ՀՀ կառավարության 2008 թվականի օգոստոսի 14-ի N 967-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը ըստ տեսակների և տեղադիրքի:
- ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N71-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը:
- ՀՀ կառավարության 2010 թվականի հունվարի 29-ի N72-Ն որոշում, որով հաստատվել է ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը:
- ՀՀ առողջապահության նախարարի 06.03.2002թ.-ի N138 հրաման, որով հաստատվում են աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում աղմուկի սանիտարական նորմերը:
- ՀՀ կառավարության 02.11.2017թ.-ի N1404-Ն որոշում, որով սահմանվել են հողի բերրի շերտի հանման նորմերի որոշմանը և պակաս արդյունավետ հողերի բարելավման համար հողի բերրի շերտի պահպանմանն ու օգտագործմանը ներկայացվող պահանջները:
- ՀՀ առողջապահության նախարարի 17.05.2006թ.-ի N 533-Ն հրաման, որով հաստատվում են աշխատատեղերում, բնակելի և հասարակական շենքերում թրթռման հիգիենիկ նորմերը,
- «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքը և ՀՀ կառավարության 2003 թվականի հունվարի 30-ի «Հայաստանի Հանրապետությունում վտանգավոր թափոնների գործածության գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին» N121-Ն որոշում

2. ՇՐՋԱՆԻ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

Շրջանի երկրաբանական կառուցվածքին մասնակցում են ստորին պլիոցենից մինչև չորրորդական հասակի բազմատիպի ապարներ, որոնց ստրագրաֆիական կտրվածող ըստ Վ.Ամարյանի ներայացված է հետևյալ կերպ (ներքևից վերև):

Ստորին պլիոցեն: Ըստ Վ.Ամարյանի, այս հասակին են պատկանում Արտենի լեռան ռիոլիտապեռլիտային լավաները, ինչպես նաև Աղին-Բարձրաշենյան հրաբխածին-բեկորային հզոր հաստվածքը: Արտենի լեռան լավային ապարները մերկանում են շրջանի հարավ-արևմտյան մասում (քարտեզի սահմաններից դուրս): Ներկայացված են հիմնականում ռիոլիտներով և պեռլիտներով ու երկրորդական նշանակության վանակատով և պեմզաներով:

Աղին-Բարձրաշենյան հաստվածքի ապարները մերկանում են շրջանի հյուսիս-արևմտյան մասում (քարտեզի սահմաններից դուրս), ներկայացված են տուֆաբրեչիաներով և տուֆակոնգլոմերատներով, որոնք հերթափոխվում են անդեզիտներով և մասնակիորեն անդեզիտաբազալտներով, իսկ հիմքում՝ կանա-չամոխրագույն կավերով ու ավազաքարերով:

Վերին պլիոցեն: Ներկայացված է բացառապես հրաբխային ապարներով, որոնք գրավում են ընդարձակ մակերես: Այս հաստաշերտի ստորին մասը ներկայացված է թթու կազմի 20-30մ հզորությամբ պեմզամոխրային առաջացումներով, որոնք ծածկված են անդեզիտաբազալտներով:

Ստորին չորրորդական: Ներկայացված է անդեզիտային և անդեզիտադացիտային կազմի հզոր լավային ծածակոցով, որը լայն տարածում ունի Թալին քաղաքի շրջանում և մերկանում է դրա հյուսիսային, հյուսիս-արևմտյան մասում ընդարձակ տարածության վրա: Անդեզիտները ներկայացված են ոչ պինդ, համեմատաբար ծակոտկեն ու փխրուն ապարներով, որոնց գույնը ըստ խորության սովորաբար փոխվում է: Ծածկոցի վերին հատվածում դրանք մուգ մոխրագույնից սև գույնի են, դեպի ներքև անցնելով մոխրագույնի և բաց մոխրագույնի: Դրանց մակերեսն ինտենսիվ վրացված է և անհարթ՝ ներկայացված քարքարոտ բլրատիպ ռելիեֆով:

Միջին չորրորդական: Ներկայացված է հիմնականում հրաբխային տուֆերով, առանձին տեղերում անցնում են պեմզաների: Հրաբխային տուֆերը համատարած ծածկոցների և առանձին անկանոն ձևի տուֆակուտակների ձևով ծածկում են ստորին չորրորդական անդեզիտների և անդեզիտադացիտների հաղմահարված ու մասամբ վրացված

մակերեսները, լցնելով հին ռելիեֆի ցածրադիր մասերը: Դրանք ներկայացված են մոխրավարդագույն, մանուշակագույն երանգներով՝ միատարր ապակենման պեմզայի, հրաբխային խարամի, ինչպես նաև այլ հրաբխային ապարների ներփակումներով:

Մանրադիտակի տակ տուֆերի ստրուկտուրան բյուրեղաքարաբեկորային է, կազմված պլազիոկլազի (անդեզին-լաբրադոր), պիրոքսենի (ավգիտ, հիպերստեն), երբեմն բիոտիտի բեկորներից, ամրացած ապակենման, տեղ-տեղ մանրաբյուրեղային ցեմենտացնող մոխրագույն զանգվածով:

Դրանց հզորությունը հասնում է 10-15մ-ի:

Միջին չորրորդականի կտրվածքն ավարտվում է ավկալային անդեզիտադաջիտների և դաջիտների (Դավթաշեն և Սասնաշեն գյուղերի շրջակայք) փոքր հզորության լավային ծածկոցներով:

Ժամանակակից առաջացումներ: Ներկայացված են հիմնականում այրովիալ-պրոլյուվիալ և դեյուվիալ նստվածքներով՝ կավերով, կավավազներով, կոպճավազներով և այլն: Դրանք շրջանում ունեն սահմանափակ տարածում և ոչ մեծ հզորություն (0.1-2.0մ) ու միայն Արտենի լեռան ստորոտներում դրանց հզորությունը հասնում է մինչև 10մ-ի:

Շրջանում նկատվում են մի շարք հրաբխային խարամի կոների ելքեր, որոնք պատկանում են Արագած լեռան հրաբխային կառույցներին: Դրանց թվին է պատկանում Կաթնաղբյուրի կառույցը, որը գտնվում է Կաթնաղբյուրի տուֆերի հանքավայրից արևելք, Կաթնաղբյուր գյուղից շուրջ 1.0կմ հարավ:

2.1 Ընդհանուր երկրաբանություն

Տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքը բավականին պարզ է: Դրանում մասնակցում են հետևյալ ապարները (լիթոլոգիական կտրվածքը ներքևից վերև)։

Ստորին չորրորդական: Անդեզիտադաջիտներ և դաջիտային տուֆեր:

Միջին չորրորդական: Հրաբխային տուֆեր:

Ժամանակակից առաջացումներ:

Անդեզիտադաջիտները մերկանում են տեղամասի շրջակայքի տարբեր մասերում, մասնավորապես Եղնիկ, Կաթնաղբյուր և Ակունք գյուղերի շրջակայքում: Անդեզիտադաջիտները հիմնատակում են դաջիտային տուֆերին:

Մակրոսկոպիկ դրանք ոչ այնքան ամուր, տեղ-տեղ նույնիսկ փխրուն, մոխրագույն և մուգ մոխրագույն, գրեթե սև լավային ապարներ են: Ապարի ընդհանուր մենաքարային ֆոնի

վրա առանձնանում են դաշտային սփաթի ներփակումներ, որոնք ապարին տալիս են պորֆիրային կառուցվածք: Անդեզիտադափտների հզորությունը հասնում է 50-ից 100մ-ի:

Ղացիտային կազմի տուֆալավաները մերկանում են տեղամասի շրջակայքի արևմտյան մասում: Ղրանք ներկայացված են մուգ մոխրագույն, գրեթե սև խոշորապորֆիրային կառուցվածքով ապարներով:

Ապարի հիմնական զանգվածի ստրուկտուրան հիալոպիլիտային է, իսկ ներփակումները՝ միկրոլիտային: Ապարի 18-20 տոկոսը կազմող ներփակումները ներկայացված են խոշոր, մինչև 3-4մմ մեծության թեփուկավոր ու պրիզմայածև պլագիոկլազի և պիրոքսենի բյուրեղներով ու մագնետիտի անկանոն հատիկներով: Ղրանց հզորությունը ըստ Վ.Ամարյանի հասնում է մի քանի տասնյակ մետրերի:

Միջին չորրորդականի հրաբխային տուֆերը տեղամասում ունեն շերտածև, հորիզոնականին մոտ տեղադրում: Ղրանք ներկայացված են արթիկի տիպով և իրենց կազմով, գունավորմամբ և դեկորատիվ հատկություններով տարբերվում են երևան-լենինականյան տիպի տուֆերից: Արթիկի տիպի տուֆերին բնորոշ է լավային բեկորների և հրաբխային ապակու ներփակումների առկայությունը: Այս տուֆերը կազմված են մանրաբեկորային ավազախարամային և հրաբխային ապակու զանգվածում ընկղմված կարմրավուն, մոխրավուն պեմզայի ներփակումներով, որոնց չափսերը տատանվում են 1-2մմ-ից 4-5սմ-ի սահմաններում և հիմնականում տափակ-ոսպնյակածև են: Տուֆերի զանգվածում հազվադեպ հանդիպում են նաև հին լավաների (անդեզիտադափտների, դափտների) տծև, թույլ հղկված 1-2մմ-ից մինչև 2սմ չափերով բեկորներ:

Տեղամասի տուֆերի հաստվածքն ունի մեղմաթեք անկում: Հետախուզման սահմաններում տուֆային հաստվածքի ընդհանուր հզորությունը տատանվում է 11.0-ից 12.3մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 11.64 մ: Տուֆերի հաստվածքի վերին հատվածները ներկայացված են խիստ ճեղքավորված, հողմահարված տուֆերով: Ղրանց հզորությունը տատանվում է 1.3-ից 2.3 մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 1.80մ: վերջիններս աստիճանաբար անցնում են թարմ, թույլ ճեղքավորված մոխրավարդագույն, վարդագույն տուֆերի (օգտակար հանածո), որոնց հզորությունը տատանվում է 9.7-ից 10.0մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 9.82 մ:

Տուֆերի հաստվածքի ճեղքավորվածությունը ծագումնաբանորեն կապված է հրահեղուկ զանգվածի սառեցման (անջատման ճեղքեր) և տեկտոնական շարժումների հետ:

Տեկտոնական ծագման ճեղքերը սեյսմիկ բնույթի են և հաճախ համընկնում անջատման ճեղքերին: Այս ճեղքերի հատումներն առաջացնում են մեծաբեկոր՝ հիմնականում պրիզմայաձև մենաքարեր:

Մանրադիտակի տակ տուֆերի ստրուկտուրան կրիստալոլիթոկլաստիկային է, ինչը պայմանավորված է թե ապարների և թե միներալների ներկայությամբ: Ըստ պետրոգրաֆիական կազմի տուֆերը բավականին միատարր են, կազմված միներալների բեկորներից, որոնցում գերակշռում են հիալոպիլիտային և միկրոլիտային կառուցվածքի 0.3-1.7սմ չափերի էֆֆուզիվ ապարների (անդեզիտադացիտների) բեկորները: Միներալների բեկորները ներկայացված են մինչև 0.5մմ չափերի պլագիոկլազով և հիպերստենի ու պիրոքսենի եզակի բյուրեղներով:

Արթիկի տիպի տուֆերի առաջացումը տեղի է ունեցել դացիտային կազմի շիկացած հրաբխային մոխրի , պեմզայի, հրահալոցքային լավայի մնացորդների և խառնարանային գազերի պայթյունային արտավիժման պայմաններում:

Ժամանակակից առաջացումները ներկայացված են դելյուվիալ փուխր-բեկորային, տուֆերի և անդեզիտաբազալտների բեկորներ պարունակող ավազախճային նստվածքներով, որոնց հզորությունը տատանվում է 0.3-ից 0.5մ- ի սահմաններում, կազմելով միջինը 0.40մ:

Տուֆերի հաստվածքի ճեղքավորվածության աստիճանը և ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները բավականին կայուն են, միներալոգիական և քիմիական կազմերը համանման: Տեղամասի սահմաններում տեկտոնական խախտումներ, սողանքային և այլ տիպի գեոդինամիկ երևույթներ չեն արձանագրվել:

2.2 Մոցիալական գործոններ

Նախատեսվող գործունեության ազդակիր են Արագածոտնի մարզի Թալին և Կաթնաղբյուր համայնքները: Թալին համայնքը իր մասշտաբներով բազմակի անգամ գերազանցում է Կաթնաղբյուր գյուղին:

Նախկինում եղել է Թալինի շրջանի վարչական կենտրոնը: Նախկինում ունեցել է Թալինա, Թալին Մեծ, Թալին Վերին, Թալնո ոտն, Հայի Թալին, Տալին անվանումները: Թալին է վերանվանվել 1978 թվականին: 1964 թվականից դարձել է քաղաքատիպ ավան, իսկ 1955 թվականի վարչատարածքային ռեֆորմից հետո դարձել է քաղաք:

Երևան քաղաքից գտնվում է 68 կմ հեռավորության վրա, մարզկենտրոնից՝ 48 կմ:

Այստեղով է անցնում Երևան – Գյումրի միջպետական նշանակության ավտոմայրուղին:

Հնում մտել է Այրարատ աշխարհի Արագածոտն գավառի մեջ: Հնագիտական պեղումներից պարզվում է, որ Թալինը բնակելի է եղել մ.թ.ա. 2-րդ հազարամյակում, իսկ ըստ Թովմա Արծրունու

«Պատմության», Թալինը հիմնադրել է Անանիոս Բագրատունի իշխանի կողմից 9-10-

րդ դարերում: Այն Թալինա անունով հիշատակվում է Պտղոմեոսի կողմից՝ 2-րդ դար:

Սկսած 7-րդ դարից հաճախ հիշատակվում է, երբեմն որպես գյուղ, երբեմն էլ որպես ավան կամ քաղաք: Քաղաքում կառուցված է Սբ. Աստվածածին կամ Փոքր եկեղեցին, որը կառուցվել է 689 թվականին Ներսես Կամսարական իշխանի կողմից: Քաղաքից հարավ գտնվում է միջնադարյան քարավանատու նը, բերդը: Ըստ ուսումնասիրությունների, բերդը կառուցվել է 7-

րդ դարում Կամսարական նախարարական տոհմի ներկայացուցիչների կողմից: Բերդի նշանակությունը մեծ է եղել 16-րդ դարից սկսած, երբ թուրք-պարսկական պատերազմների ժամանակ այն արևմուտքից պաշտպանել է Երևանի մատույց ները:

Քաղաքը հիմնված է Արագած լեռնազանգվածի հարավային փեշերին, Արտենի լեռան մոտ: Ծովի մակարդակից ունի 1585 մ բարձրություն: Կլիման չափավոր ցամաքային է: Ձմեռները ցուրտ են, հաստատուն ձնածածկույթով: Ամառները շոգ են: Հուլիսյան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 23-25-ի սահմաններում, հունվարյանը՝ -4,-5-ի սահմաններում: Մթնոլորտային տարեկան տեղումների քանակը 400-450 մմ: Բնական լանդշաֆտները չոր տափաստաններ են:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում հիմնական աշխատուժը լինելու է Թալին և Կաթնաղբյուր համայնքներից: Աշխատողների առավելագույն թիվը նախատեսված է 35 հոգի, այդ թվում՝ 9 ինժեներատեխնիկական աշխատող (ԻՏԱ) և 26 բանվոր և վարորդ:

Շինարարության շամանակ նախատեսվող սարքավորումների ցանկը բերված է ստորև:

<i>N</i>	<i>Անվանումը</i>	<i>Մակնիշը</i>	<i>Քանակը</i>
1	Բուլդոզեր	S - 170	1
2	Հորատող մեքենա	-	1
3	Ցցախփող մեքենա	-	1

4	Բետոնախառնիչ մեքենա	KaMA3 55111	2
5	Ինքնաթափ բեռնատար մեքենա	KaMA3	2

2.3 Կլիմա

Նախատեսվող գործունեության տարածքը շատ մոտ է Թալին քաղաքին, այդ իսկ պատճառով կլիմայական բնորոշումները կարելի է նույնականացնել: Արագածոտնի մարզի և հասկապես նախատեսվող գործունեության տարածքին բնորոշ է չոր ցամաքային կլիման: Հուլիսին օդի միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 20-ից 24°C միջակայքում: Առավելագույն ջերմաստիճանը հասնում է 40°C և ավելի: 10°C-ից բարձր ջերմաստիճանով օրերի թիվը 180-ից 200 է: Հունվարին օդի միջին ջերմաստիճանը տատանվում է -4-ից -6°C միջակայքում: Նվազագույն ջերմաստիճանը հասնում է -34°C-ի: Կայուն ձնածածկույթը պահպանվում է միջինը 1-ից 3 ամիս: Առանց սառնամանիքի օրերի թիվը տատանվում է միջինը 200-ից 240 օրերի միջակայքում: Տարեկան տեղումների քանակը կազմում է 300-400 մմ, որոշ դեպքերում՝ 400-500 մմ: Տարեկան գոլորշունակությունը 900-1100 մմ է և օդի միջին հարաբերական խոնավությունը տատանվում է 40%-ից (ամռանը) 75% (ձմռանը): Քամիների ուղղությունները հիմնականում հյուսիսային և հյուսիս-արևելյան են:

Օդի ջերմաստիճանը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Բարձրությունը ծովի մակարդակից, մ	Միջին ջերմաստիճանն ըստ ամիսների, °C												Միջին տարեկան, °C	Բացարձակ նվազագույն, °C	Բացարձակ առավելագույն, °C
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Թալին	1637	-5,2	-4,0	0,6	7,6	12,1	16,4	20,7	20,8	16,5	10,1	3,3	-2,9	8,0	-26	38

Օդի հարաբերական խոնավությունը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Օդի հարաբերական խոնավությունը, %															
	ըստ ամիսների													Միջին տարեկան, %	Միջին ամսական ժամը 15-ին	
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր	ամենացուրտ ամսվա, %		ամենաշոգ ամսվա, %	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Թալին	76	75	68	64	67	61	56	55	55	64	72	77	66	69	36

Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Տեղումների քանակը _____ միջին ամսական _____, մմ օրական առավելագույն												Ձնածածկույթ		
	ըստ ամիսների												Առավելագույն տասնօրյակային բարձրությունը, սմ	Տարվա մեջ ձնածածկույթով օրերի քանակը	Չյան մեջ ջրի առավելագույն քանակը, մմ
	Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
Թալին	25	27	37	57	79	52	32	22	20	35	28	24	438	64	84	137
	18	25	38	32	37	63	41	52	67	36	50	19	67			

Քամի

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշումը, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիությունը, % ըստ ուղղությունների Միջին արագությունը, մ/վ								Անհող մութությունների կրկնելիությունը, %	Միջին ամսական արագությանը, մ/վ	Միջին տարեկան արագությանը, մ/վ	Ուժեղ քամիներով (≥15մ/վ) օրերի քանակը	Հաշվարկային արագությունը, մ/վ, որը հնարավոր է մեկ անգամ «ո» տարիների ընթացքում		
			Հյուսիսային (Հս)	Հյուսիսարևելյան (ՀսԱրլ)	Արևելյան (Արլ)	Հարավարևելյան (ՀվԱրլ)	Հարավային (Հվ)	Հարավարևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտյան (Արմ)	Հյուսիսարևմտյան (ՀսԱրմ)					25	50	100

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Թայ ին	834,9	հուն- վար	29	9	13	27	11	3	3	5	50	1,5	1,9	49	26	29	31
			2,4	2,2	2,6	2,9	2,1	2,2	2,6	3,6							
		ապրիլ	22	8	13	27	15	4	4	7	33	2,2					
			3,3	2,4	2,6	3,6	2,9	3,5	3,2	4,1							
		հուլիս	31	8	9	25	12	3	3	9	36	2,2					
			3,5	2,6	2,4	3,2	2,4	2,7	2,7	4,1							
հոկ- տեմբ եր	31	9	10	22	15	3	3	7	42	1,8							
	2,9	2,2	2,4	3,0	2,2	2,8	2,7	3,9									

Անարի օրերի քանակը

Բնակավայրի, օդերևութաբա- նական կայանի անվանումը	քառ ամիսների												Տարե- կան
	Հուն- վար	Փետր- վար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոս- տոս	Սեպ- տեմբեր	Հոկ- տեմբեր	Նոյեմ- բեր	Դեկ- տեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Թային	7	6	5	3	1	0,5	0,06	0,1	0,1	2	4	8	37

Արևափայլի տևողությունը

Բնակավայրի, օդերևութա- բանական կայանի անվանումը	Տևողությունն քառ ամիսների, ժամ												Տարեկան գումա- րային
	Հուն- վար	Փետր- վար	Մարտ	Ապ- րիլ	Մա- յիս	Հու- նիս	Հու- լիս	Օգոս- տոս	Սեպ- տեմբեր	Հոկ- տեմբեր	Նոյեմ- բեր	Դեկ- տեմբեր	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Թային	102	130	166	178	228	293	338	326	286	216	137	102	2502

2.4 Մթնոլորտային օդ

Օդային ավազան

Օդային ավազանի աղտոտվածության մոնիտորինգային աշխատանքները կատարվում են ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության ,Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն (ՀՄԿ) ՊՈԱԿ-ի կողմից: Հաշվի առնելով այն, որ Թալին համայնքում մթնոլորտային օդի աղտոտվածության դիտարկումները բացակայում են, սույն հայտում բերվում են օդային ավազանի ֆոնային կոնցենտրացիաների հաշվարկային արժեքները:

ՀՀ բնակավայրերի (բացառությամբ Երևան, Վանաձոր, Արարատ, Հրազդան և Գյումրի քաղաքների) մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաների արժեքները ներկայացված են ստորև, որոնց հաշվարկները կատարվել են ըստ տվյալ բնակավայրի ազգաբնակչության թվաքանակի: ՀՀ բնակավայրերի ազգաբնակչության թվաքանակը ընդունված է համարել ՀՀ-ի ազգային վիճակագրական ծառայության (ԱՎԾ) 2011թ. հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ վիճակագրական տեղեկագրում բերված տվյալները: Համաձայն 2011թ.-ի ՀՀ ԱՎԾ վիճակագրական տեղեկագրի՝ Թալինի համայնքում բնակչության թվաքանակը կազմել է 6930 մարդ: Ելնելով նշված թվաքանակից և ֆոնային կոնցենտրացիաների հաշվարկային արժեքներից, Թալին համայնքում աղտոտիչների ֆոնային կոնցենտրացիաների արժեքները գնահատվում են հետևյալ տիրույթում. փոշու մասնիկներ՝ 0,2 մգ/մ³, ածխածնի մոնօքսիդ՝ 0,4 մգ/մ³, ազոտի երկօքսիդ՝ 0,008 մգ/մ³ և ծծմբի երկօքսիդ՝ 0,02 մգ/մ³: Նշված մակարդակները չեն գերազանցում ՀՀ ազգային նորմերը (ՀՀ որոշում 160-Ն, 2006 թ.), բացառություն է կազմում ընդհանուր փոշու մասնիկները, որոնց ֆոնային կոնցենտրացիան մոտ 1.33 անգամ գերազանցում է գործող ՍԹԿ (ՍԹԿփոշի=0,15 մգ/մ³):

Մթնոլորտն աղտոտող որոշ նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները՝ հաշվարկված ըստ բնակավայրերի ազգաբնակչության թվաքանակի (2011թ.-ի մարդահամար):

Բնակչության քանակը (հազ.)	Նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաները, (մգ/մ ³)			
	Ծծմբի երկօքսիդ	Ազոտի երկօքսիդ	Ածխածնի օքսիդ	Փոշու մասնիկներ
50 -125	0,4	0,05	0,03	1,5
10 - 50	0,3	0,05	0,015	0,8

< 10 0,2 0,02 0,008 0,4

2.5 Ջրային ռեսուրսներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքը հիդրոերկրաբանական տեսակետից աղքատ է գրունտային ջրերով: Տեղամասի երկրաբանական ուսումնասիրությունների գրական տվյալներին հիմնվելով կարելի է ասել, որ տարածքում գրունտային ջրեր չկան: Նախատեսվող գործունեության տարածքին կից այլ մակերևութային ջրային մարմիններ չկան: Արևային կայանի շինարարական և հետագա շահագործման փուլերում մակերևութային և գրունտային ջրերի բաշխվածությունը էական փոփոխության չի ենթարկվելու:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում աշխատակիցների խմելու և կենցաղային ջրօգտագործման համար ջուրը կբերվի համայնքից (Կաթնաղբյուր): Շահագործման ընթացքում ինչպես նաև շինարարական աշխատանքների ժամանակ տարածքում բանվորների հիմնական կեցարան չի լինելու: Համայնքը շատ մոտ է, ուստի նրանք գնալու են աշխատանքի ապա վերադառնան համայնք:

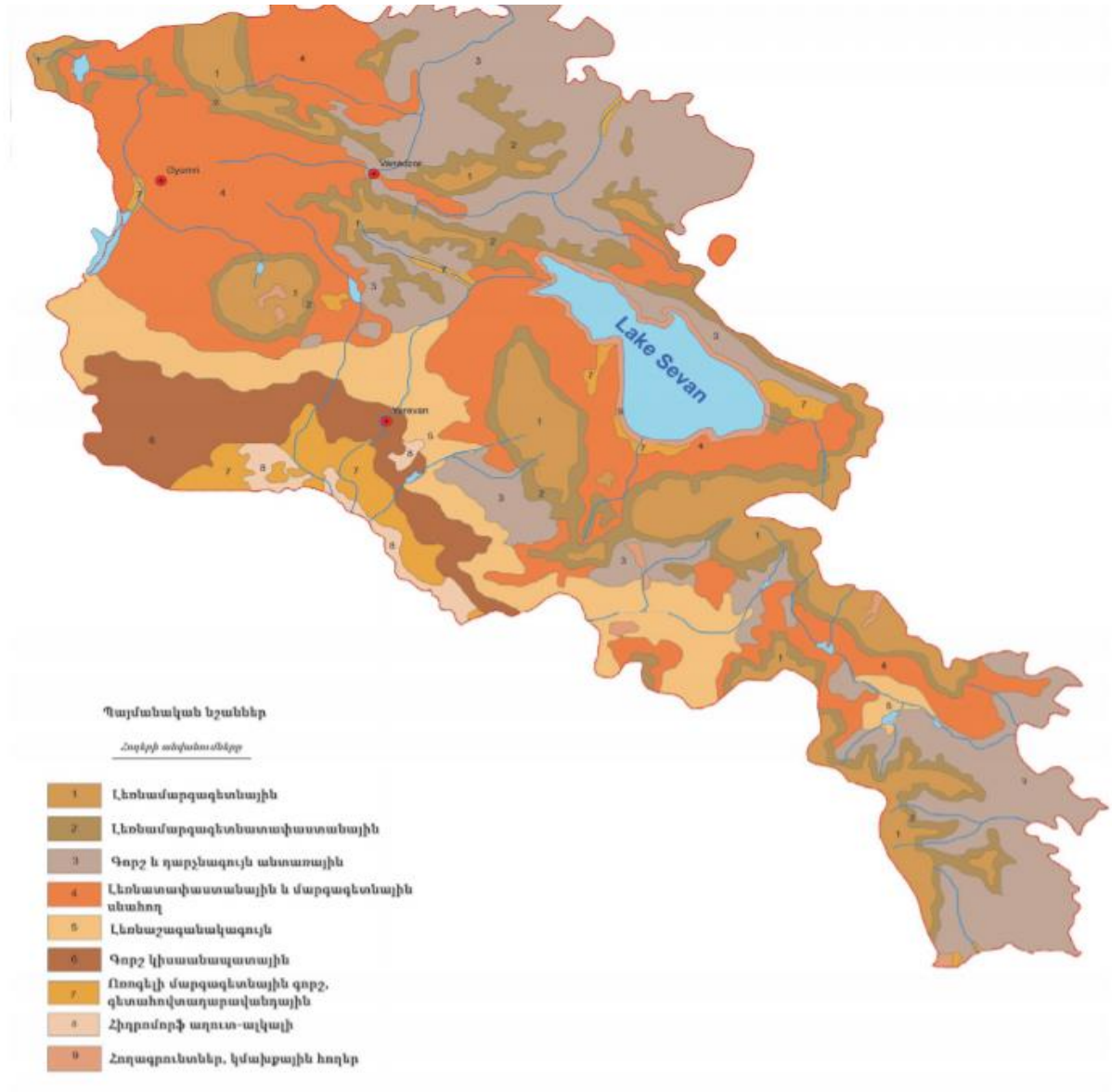
2.6 Հողային ռեսուրսներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է Երևան-Գյումրի ավտոճանապարհի հարևանությամբ: Համաձայն տարածքում նախկինում իրականացված հորատումների, տարածքում հողաբուսաշերտը բացակայում է, առկա են որոշ քարաթփային երևակումներ, իսկ հիմնական տարածքն աչքի է ընկնում տուֆի բնական մերկացմամբ և հողաբուսաշերտի բացակայությամբ և պատահական չէ, որ հարևանությամբ գտնվում են մի քանի տուֆի հանքեր: Հողաբուսաշերտը խիստ կտրտված է, որոշ տեղերում ամբողջությամբ բացակայում է, իսկ որոշ տեղերում դրա առկայությունը աննշան է: Ամեն դեպքում նախատեսվում է հողային աշխատանքների ընթացքում հարթեցման ենթակա տարածքներում հավաքել հողաբուսաշերտը (այնքանով որքանով հնարավոր է) և տեղափոխել ժամանակավոր պահեստավորման: Հողի բերրի շերտի տեղափոխման վայրը և ծավալները կներկայացվեն հիմնական հաշվետվությունում:

Ըստ դրա կպարզվի նաև կանաչապատման աշխատանքների համար կիրառվելիք բուսաշերտի ծավալները: Նախատեսվում է, որ հնարավոր կլինի հավաքել այնքան

հողաբուսաշերտ, որ կանաչապատման աշխատանքներին բավարար կլինի, այլապես այլ տեղից բուսաշերտ բերելու դեպքում ռիսկ է առաջանում էկոմիջավայրի խախտման:

Տարածքում առկա հողային ֆոնդը հիմնականում պատկանում է լեռնաշագանակագույն հողերի տիպին: Ռեիլեֆը հիմնականում հարթ է և աչքի չի ընկնում կտրտվածքներով:

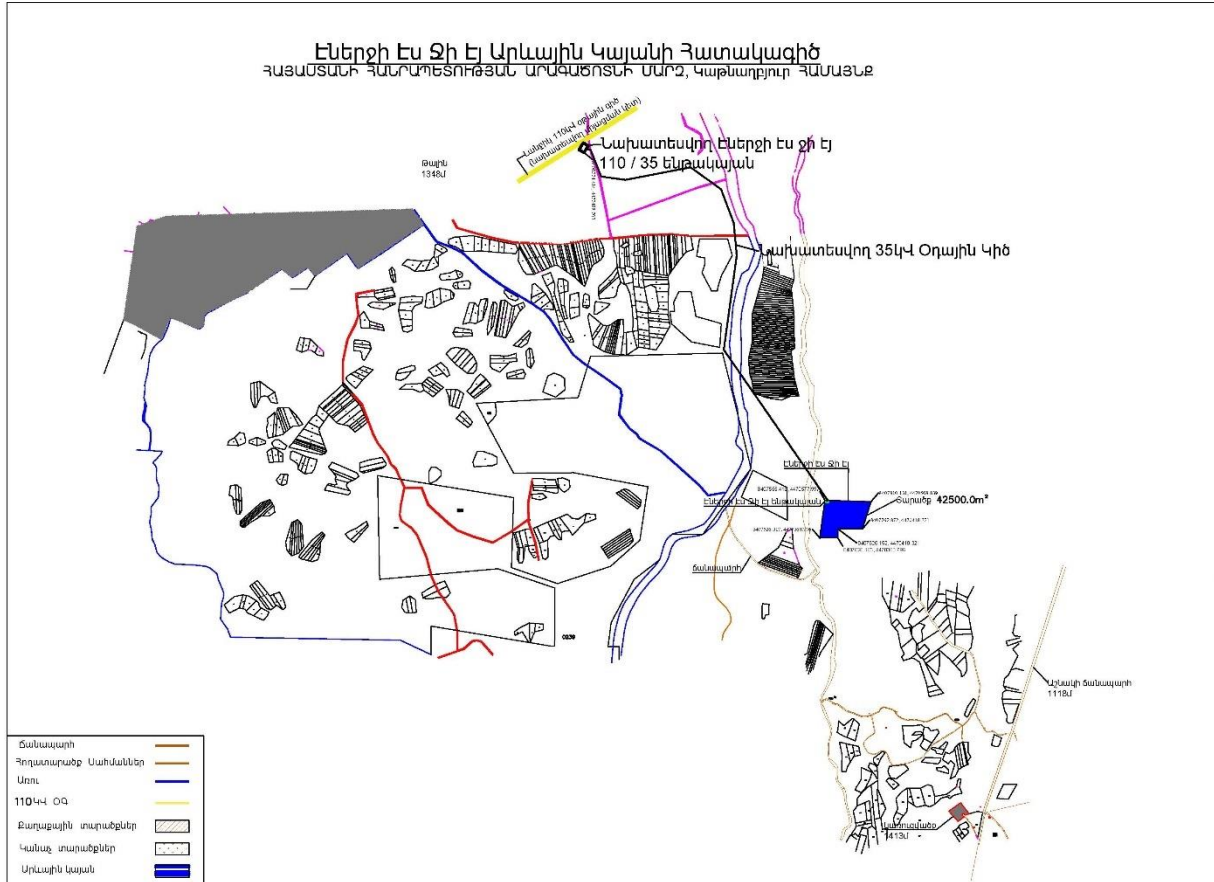

Նկար 3. Հ հիմնական հողատիպերի քարտեզ

2.7 Բուսական և կենդանական աշխարհ

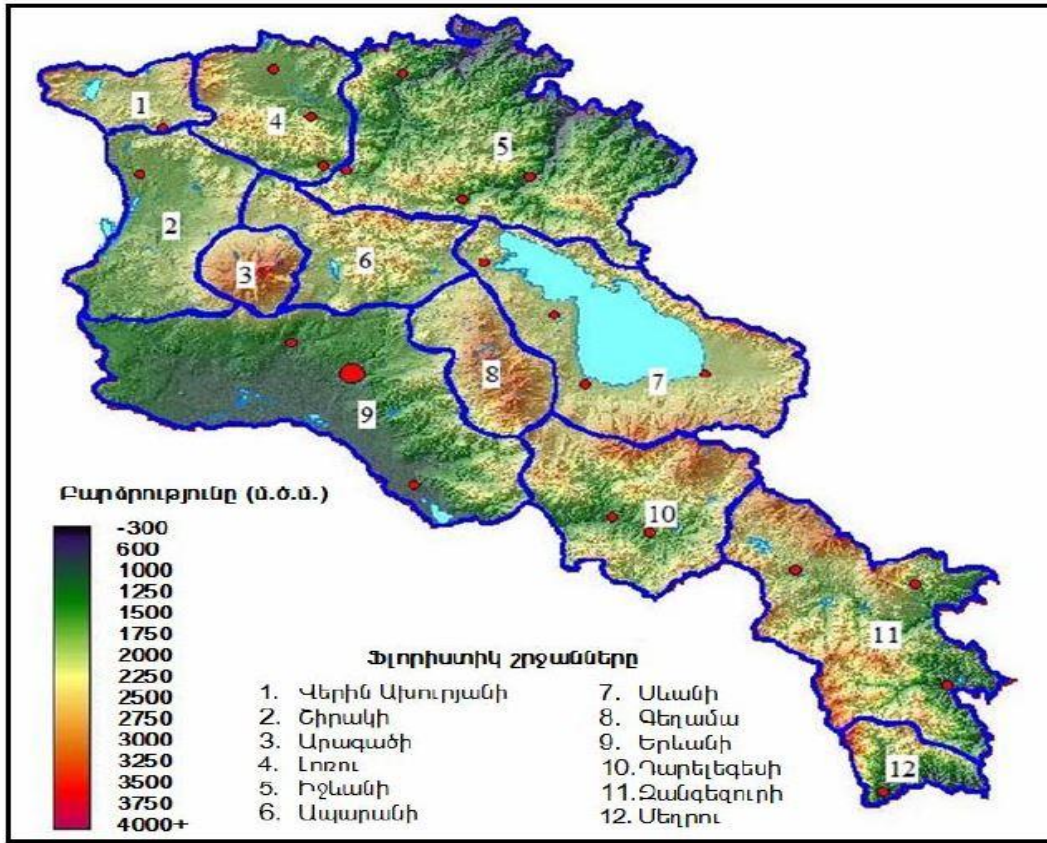
Նախատեսվող աշխատանքների իրականացման ընթացքում հնարավոր ազդեցությունը կրող կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի մասին տվյալները հավաքագրվել և մշակվել են հիմնվելով կենսաբազմազանության վերաբերյալ ՀՀ-ում գերծող օրենքներից, ՀՀ-ի կողմից ստորագրված համապատասխան միջազգային կոնվենցիաներից և պայմանագրերից: Հավաքվել և վերլուծվել է ֆլորայի և ֆաունայի վերաբերյալ տվյալ շրջանին վերաբերող համարյա ամբողջ գիտական տեղեկատվությունը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել տվյալ շրջանին բնորոշ ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված բույսատեսակների և կենդանատեսակների առկայությանը և անհրաժեշտ բնապահպանական միջոցառումների մշակմանը:

Նախատեսվող աշխատանքների իրականացման տարածքը գտնվում է Արագածոտնի մարզի Կաթնաղբյուր համայնքում: Տվյալ տարածաշրջանը ենթարկված է անտրոպոգեն ազդեցության, որի արդյունքում նախատեսվող աշխատանքների իրականացման և հարակից տարածքներում բնական էկոհամակարգերը ներկայումս խիստ փոփոխված և դեգրադացված են, իսկ բուն տարածքում բուսականությունը գրեթե բացակայում է (տես՝ նկար 2):

Նկար 4, 5. Ուսումնասիրվող տարածքի տեղանքային քարտեզներ

Հայաստանի տարածքում առանձնացվում է 12 ֆլորիստիկ շրջաններ (տես՝ նկար 3): Ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է Երևանի ֆլորիստիկ շրջանում (*Հայաստանի Հանրապետության ֆլորիստիկ շրջանները ըստ ակադեմիկոս Ա.Լ. Թախտաջյանի (1954)*), չոր տափաստանային ցածրալեռնային (1000-1600 մ.ծ.մ) և տափաստանային միջինլեռնային (1400-2300 մ.ծ.մ) լանշաֆտային գոտիներում, որով և պայմանավորվում է տարածաշրջանի կենսաբազմազանությունը (տես՝ նկար 4): Բուն ուսումնասիրվող տարածքի բացարձակ բարձրությունները տատանվում են 1540-1560մ-ի սահմաններում:

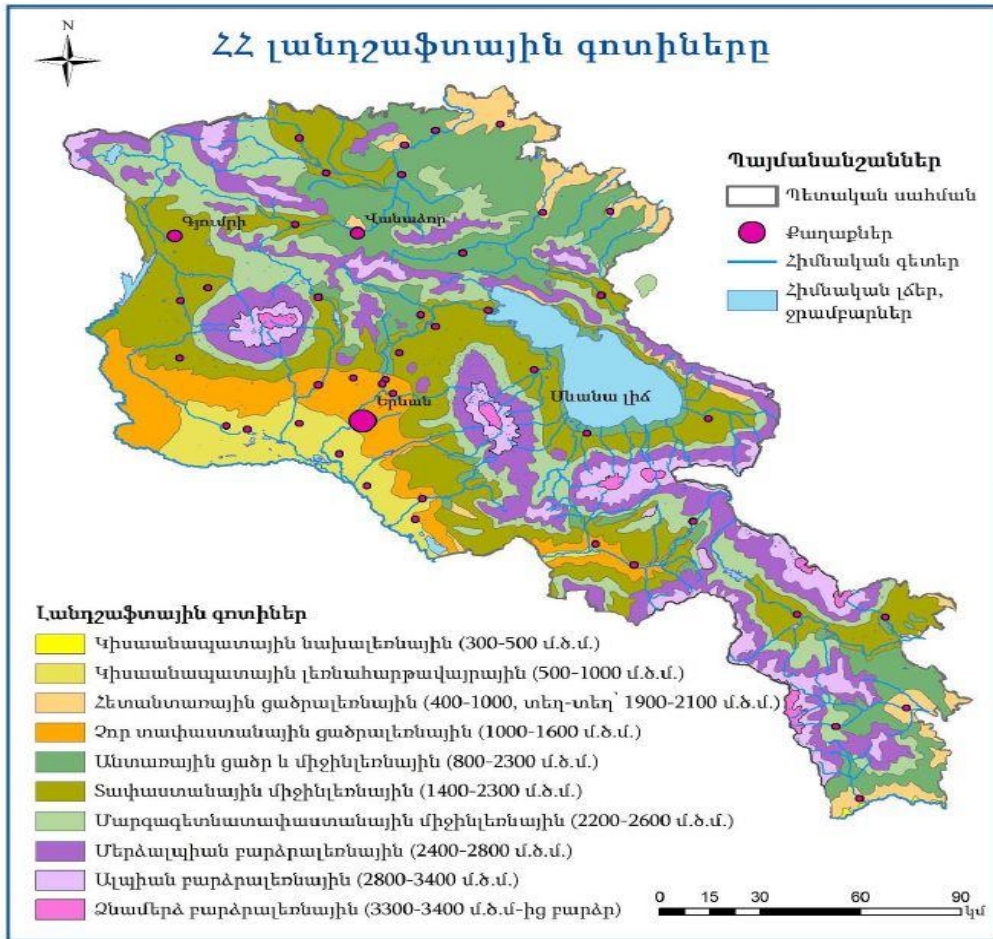
Նկար 6. Հայաստանի Հանրապետության ֆլորիստիկ շրջանները

Շրջանի տարածքն անտառագուրկ է: Տիրապետում է կիսաանապատային և տափաստանային բուսածածկույթը: Տարածքի բուսականությունը ներկայացված է հիմնականում կիսաանապատային օշինդրա-էֆեմերային և տափաստանային մոլախոտային բուսականությամբ (*Amaranthus retroflexus*, *Heracleum sosnovskyi*, *Achillea millefolium*, *Centaurea iberica*, *Lepidium ruderalis* и др.) и растения, заходящие с окружающих луговых территорий (*Dactylis glomerata*, *Phleum phleoides*, *Poa angustifolia*, *Taraxacum officinale*): Հացազգի և հացազգի-տարախոտային տափաստանները հիմնականում շյուղախոտ լեռնային տափաստաններ են՝ *Festuca valesiaca* ձևավորումները, բարակոտնուկ սանրավորի (*Koeleria cristata*), ծորնուկ խայտաբղետի (*Bromus variegata*), դաշտավլուկ սոխուկավորի (*Poa bulbosa*), սիզախոտ սիզախոտանման (*Phleum phleoides*) և տարազգի բուսականության մասնակցությամբ:

Ուսումնասիրվող տարածքում և նրա շրջակայքում, ըստ առկա գրականության, ՀՀ բույսերի Կարմիր գրքում գնացված տեսակներ կամ դրանց աճելավայրեր չկան:

Այսպիսով, ուսումնասիրվող տարածքում և նրա հարակից տարածքներում բացակայում են ինչպես հազվագյուտ էկոհամակարգեր, այնպես էլ բույսերի հազվագյուտ

տեսակներ, քանի որ տարածքը մշտապես գտնվել է մարդկային գործոնի ազդեցության տակ, որի հետ կապված դրանց պահպանության համար հատուկ միջոցառումներ չի նախատեսվում:

Նկար 7. Հայաստանի Հանրապետության լանդշաֆտային գոտիները

Հավաքվել և վերլուծվել է տվյալ տարածաշրջանի ֆաունայի վերաբերյալ գրեթե ամբողջ գիտական տեղեկատվությունը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվել տվյալ տարածաշրջանին բնորոշ (ՀՀ կենդանիների Կարմիր գրքում 2010թ.) գրանցված կենդանիների առկայությանը: Տարածաշրջանին բնորոշ կաթնասունները ներկայացված են աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1

Կաթնասուններ	Գրականություն մեղրամուս տվյալներ	Ճյուղ ՀՀ Կարմիր գրքում	Միջ. Կարմիր գրքում

Erinaceus concolor	Սովորական ոզնի	+	-	-
Lepus europaeus	Նապաստակ	+	-	-
Martes foina	Քարակզաքիս	+	-	-
Mustela nivalis	Աքիս	+	-	-
Canis Lupus	Գայլ	+	-	-
Vulpes vulpes	Սովորական աղվես	+	-	-
Cricetulus migratorius	Մոխրագույն համատերիկ	-	-	-
Microtus arvalis	Սովորական դաշտամուկ	+	-	-
Sylvaemus (Apodemus) sylvaticus	Անտառային մուկ	+	-	-
Meriones tristrami	Փոքրասիական ավազամուկ	+	-	-

Տարածաշրջանին բնորոշ թռչունների տեսակային կազմը ներկայացված է աղյուսակ 2-ում:

Աղյուսակ 2

Թռչուններ		Գրկնամորթ սովորական	Հարստանում չստանալու	Լուխ ՀՀ-ում բնակվող և չլող	Կարմիր գիրծ (+) և սև գիրծ Կարմիր ցուցակ (++)
Milvus migrans	Սև ցին	-	+	-	-
Accipiter nisus	Լորաճուռակ	+	+	-	-
Buteo buteo	Սովորական ճուռակ	+	+	-	-
Buteo rufinus	Տափաստանային ճուռակ	+	+	-	-
Falco subbuteo	Արտույտաբազե	-	+	-	-
Aquila chrysaetos	Քարարծիվ	+	+	-	+
Falco tinnunculus	Սովորական հողմավար բազե	-	+	-	-
Tringa ochropus	Սևուկ կտցար	-	+	-	-
Columba livia	Թխակապույտ աղավնի	+	+	-	-
Columba oenas	Հոբալ	-	+	-	-
Cuculus canorus	Սովորական կկու	+	-	+	-
Apus apus	Սև մանգաղաթև	+	-	+	-
Calandrella rufescens	Մոխրագույն արտույտ	+	-	+	-
Alauda arvensis	Դաշտային արտույտ	+	+	-	-
Calerida cristata	Փուփուլավոր արտույտ	+	+	-	-
Ptyonoprogne rupestris	Ժայռային ծիծեռնակ	+	-	+	-
Riparia riparia	Առափնյա ծիծեռնակ	+	-	+	-
Hirundo rustica	Գյուղական ծիծեռնակ	-	-	-	-
Delichon urbica	Քաղաքային ծիծեռնակ	+	-	+	-
Motacilla flava	Դեղին խաղտսնիկ	+	-	+	-

Motacilla alba	Սպիտակ խաղտունիկ	+	+	-	-
Դաշտային ձիուկ	Դաշտային ձիուկ	+	-	+	-
Phoenicurus phoenicurus	Սովորական կարմրատուտ	+	-	+	-
Saxicola torquata	Սևագլուխ չքչքան	+	-	+	-
Oenanthe isabellina	Պարող քարաթռչնակ	+	-	+	-
Turdus merula	Սև կեռնեխ	-	+	-	-
Sylvia communis	Մոխրագույն շահրիկ	-	-	-	-
Muscicapa striata	Մոխրագույն ճանճորս	+	-	+	-
Parus major	Մեծ երաշտահավ	+	+	-	-
Sitta neumayer	Ժայռային փոքր սիսեղ	+	+	-	-
Miliaria calandra	Կորեկնուկ	+	+	-	-
Fringilla coelebs	Ամուրիկ	+	+	-	-
Carduelis chloris	Կանաչ սերինոս	-	+	-	-
Petronia petronia	Ժայռային ճնճղուկ	+	-	+	-
Passer domesticus	Տնային ճնճղուկ	+	+	-	-
Passer montanus	Դաշտային ճնճղուկ	+	+	-	-
Carduelis cannabina	Կանեփնուկ	-	+	-	-
Sturnus vulgaris	Սովորական սարյակ	+	+	-	-
Corvus frugilegus	Մերմաքաղ	+	+	-	-
Pica pica	Սովորական կաչաղակ	+	+	-	-
Corvus corone	Մոխրագույն ագռավ	+	+	-	-
Corvix corax	Սև ագռավ	+	+	-	-

Սողունների և երկկենցաղների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնականում ստացվել է գրականության մշակման վերլուծության հիման վրա: Կապված բնական լանդշաֆտների ոչնչացման հետ, ինչի արդյունքում ոչնչացվեցին սողունների և երկկենցաղների բնական ապրելավայրերը, նրանց տեսակային կազմը զգալի փոփոխությունների է ենթարկվել:

Աղյուսակ 3

Սողուններ և երկկենցաղներ		Գրականության տվյալները	Դաշտային հետ. Տվյալները	ՀՀ Կարմիր գիրք	Միջ. Կարմիր ցուցակ
Typhlops vermicularis	Կույր օձ	+	-	-	-
Eirenis collaris	Վզնցավոր էրենիս	+	+	-	-
Vipera lebetina	Գյուրգա	+	+	-	-
Laudakia caucasica	Կովկասյան ագամա	+	+	-	-
Bufo viridis	Կանաչ դողոշ	+	+	-	-

Հետազոտվող տարածքում հանդիպող անողնաշարավորների տեսակային կազմը որոշվել է գրականության տվյալների վերլուծության արդյունքում (տես՝ աղ. 4):

Աղյուսակ 4

Դաս	Կարգ	Ընտանիք	Տեսակ
Միջատներ Insecta	Կարծրաթևեր կամ բզեզներ Coleoptera	Գնայուկ բզեզներ Carabidae	Bembidion lampros
			Harpalus affinis
			Ophonus azureus
			Acinopus laevigatus
			Dixus obscurus
			Ditomus calydonius
			Zabrus trinii
			Calathus ambiguus
			Platytarus umbratus
			Cymindis
			Lesthes sp. 1
			Lesthes sp. 2
			Lebia cyanocephala
			Syntomus obscuroguttatus
		Leiodidae	Catops sp.
		Թերթիկաբեղավորներ Scarabaeidae	Onthophagus sp. Blitopertha lineata
		Սևամարմիններ Tenebrionidae	Dailognatha caraboides Blaps lethifeta pterotapha Opatrum geminatum Pachyscelus musiva Pimelia persica Dissonomus picipes
		Anthicidae	Anthicus sp.
		Տերևակերներ Chrysomelidae	Chrysolina cf. marginata Chrysolina sp. Entomoscelis sacra
		Երկարաբեղիկներ Cerambycidae	Dorcadion scabricolle
		Փղիկներ Curculionidae	Psallidium maxillosum Cleoninae sp.
	Թեփուկոներ կամ թիթեռներ Lepidoptera	Ճերմակաթիթեռներ Pieridae	Colias crocea Pontia daplidice Pieris brassicae Pieris pseudorapae
		Nymphalidae	Aglais urticae Vanessa cardui

Ամենայն հավանականությամբ միջատների տեսակային կազմը նույնպես կրել է զգալի փոփոխություններ՝ ևս կապված բնական լանդշաֆտի ոչնչացման հետ: Արդյունաբերության և գյուղատնտեսության հետևանքով առաջացած բուսական ծածկույթի գրեթե լիովին փոփոխությունը հանգեցրեց միջատների տեսակային և քանակական կազմերի զգալի փոփոխություններին:

Կան մի շարք կենդանատեսակներ, որոնք բավականաչափ հանդուրժող են մարդկային միջամտության նկատմամբ, և մնում են տեղում (օրինակ՝ նապաստակը, ոզնին և այլն): Բացի այդ, որոշ տեսակներ կարող են բավականաչափ հարմարվողական կենսակերպ վարել նոր պայմանների նկատմամբ (օրինակ՝ աղվեսը կամ որոշ թռչնատեսակներ):

Այսպիսով, ուսումնասիրվող և հարակից տարածքներում բացակայում են ինչպես հազվագյուտ Էկոհամակարգեր, այնպես էլ կենդանիների հազվագյուտ տեսակներ, որի հետ կապված դրանց պահպանության համար հատուկ միջոցառումներ չի նախատեսվում:

2.8 Հողային աշխատանքներ

Հողային աշխատանքները շինարարական գործընթաց է, որը իր մեջ ներառում է հողի մշակումը, տեղափոխումը եւ համապատասխան վայրում դրա հարթեցման աշխատանքները, որոնք երբեմն կարող են ուղեկցվել հողի հավասարեցմամբ եւ խտացմամբ՝ ընդհանուր 4.25հա մակերեսի վրա: Հողային աշխատանքերի կատարումը արեւային կայանների շինարարության համար անհրաժեշտ հարթությունների եւ նիշերի ապահովմանը, որը հիմք է հանիսանալու հետագա աշխատանքների լիարժեք է արագ կատարման համար: Հողային աշխատանքերը բաժանվում են երկու խմբի. ներքին եւ արտաքին: Ներքին հողային աշխատանքների մեջ մտնում են մալուխային խրամուղիների անցկացումը, հողանցման կոնտուրների մոնտաժումը եւ նման այլ կարգի աշխատանքները: Ներքին հողային աշխատանքները պետք է կատարել համաձայնեցնելով տեղի բոլոր կոմունիկացիոն ծառայությունների հետ: Արտաքին հողային աշխատանքները իրենցից ներկայացնում են հողային հարթեցման կամ որոշ դեպքերում նաեւ հողի տոփանման աշխատանքները: Արտաքին հողային աշխատանքները կարելի է կատարել ձեռքի կամ մեխանիզմների միջոցով: Մեծ մակերեսների դեպքում ձեռքով աշխատանքների կատարումը նպատակահարմար չէ, այդ իսկ պատճառով էլ անհրաժեշտ է այն կատարել մեխանիզմների միջոցով: Որպես հողհարթեցնող մեխանիզմներ նպատակահարմար է օգտագործել բուլդոզեր կամ գրեյդեր, կախված հողի գրունտի տեսակից: Նիշերի մեծ տարբերությունների դեպքում անհրաժեշտություն է առաջանում նաեւ բեռնատար մեքենաների եւ էքսկավատորների օգտագործումը հողային աշխատանքների կատարման ժամանակ:

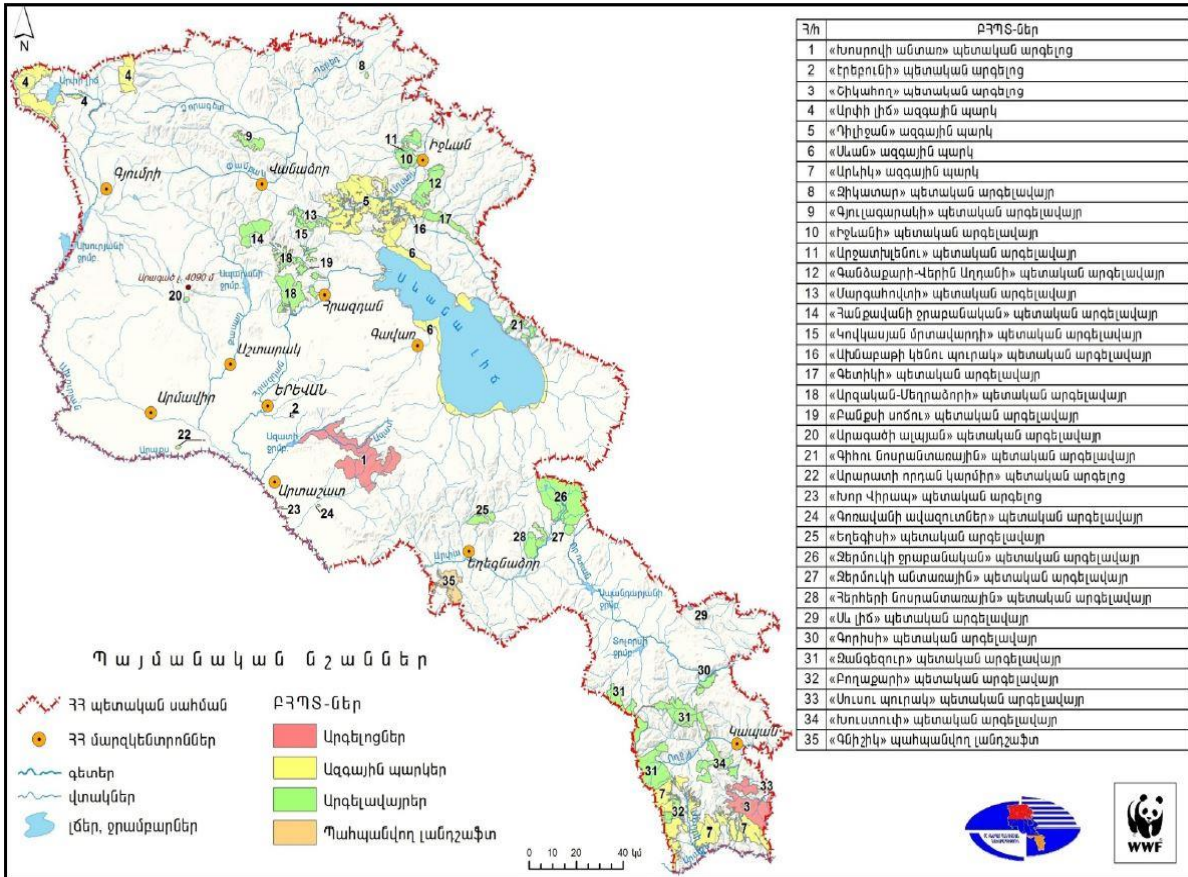
Արագաճոտնի մարզի Կաթնաղբյուր համայնքում կառուցվող արեւային կայանի հողային աշխատանքների նպատակն է կատարել վերը նշված աշխատանքները: Արեւային կայանի համար տարածքի հարթեցումը կատարվում է մասնակի՝ միայն արեւային վահանների կրող կոնստրուկցիաների համար նախատեսված հատվածներում: Արեւային կոնստրուկցիաների զաբարիտային չափերն են 40.455 եւ 28.87մ, եւ տեղակայվում են

միմյանցից 6.5մ հեռավորություն վրա: Հարթեցման աշխատանքները պետք է կատարել միայն այդ հատվածներում, քանի որ մյուս հատվածներում լինելու են մալուխային խարամուղիները եւ հողանցման կոնտուրի համար անհրաժեշտ շերտապողպատը: Հողային աշխատանքների ընթացքում չպետք է կատարել հողի շերտի՝ նիշի բարձրացում տոփանման միջոցով, քանի որ այն տարիների գործունեության ընթացքում հանգեցնելու է նստվածքների առաջացման, որն էլ իր հերթին հանգեցնելու է կրող կոնստրուկցիայի երկաթբետոնյա հիմքերի շեղման եւ ամբողջ շարքի փլուզմանը, ուստիեւ առաջացած հողային զանգվածը անհրաժեշտ է դուրս բերել արեւային կայանի տարածքից:

2.9 Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներ

Հայաստանի Հանրապետությունում կենսաբազմազանության պահպանումը, հիմնականում, իրականացվում է Բնության հատուկ պահպանվող տարածքներում (ԲՀՊՏ) (պետական արգելոցներ, ազգային պարկեր, պետական արգելավայրեր, բնության հուշարձաններ), որտեղ կենտրոնացած է բուսական և կենդանական աշխարհի տեսակազմի մոտ (60-70)%-ը, ներառյալ հազվագյուտ, վտանգված, անհետացման եզրին հայտնված և էնդեմիկ տեսակների ճնշող մեծամասնությունը (տես՝ նկար 5):

Գործունեության իրականացման տարածքում Բնության հուշարձաններ չկան (համաձայն ՀՀ Կառավարության 2008 թ-ի N 967 ն որոշման), սակայն շինարարական աշխատանքների ընթացքում կիրառվելու է պատահական գտածոների ընթացակարգը, որի շնորհիվ կկանխարգելվի ցանկացած բնության հուշարձանի խաթարումը: Կաթնաղբյուր գյուղից 0.3 կմ հեռավորության վրա է գտնվում «Ավազան» աղբյուր Ջրաերկրաբանական հուշարձանը, որը ըստ էության գտնվում է կայանի տեղադիրքից հակառակ ուղղությամբ, այդ իսկ պատճառով լրացուցիչ միջոցառումներ չեն սահմանվում, քանի որ շինարարական աշխատանքները իրականացվելու են բացառապես սահմանված տարածքում:

Նկար 8. Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող տարածքները

Հայաստանի Հանրապետությունը, որպես միջազգային հարաբերությունների լիիրավ անդամ, վավերացրել է կենսաբազմազանությանն առնչվող մի շարք միջազգային բնապահպանական պայմանագրեր, կոնվենցիաներ և համաձայնագրեր, որոնցով ստանձնած միջազգային պարտավորությունների կատարումը նպաստում է շրջակա միջավայրի և կենսաբազմազանության արդյունավետ պահպանությանը:

Եվրախորհրդի Բեռնի կոնվենցիայի ներքո Հայաստանում «Էմերալդ» ցանցի ստեղծման ծրագրի շրջանակներում առանձնացվել են նաև բնապահպանական տեսակետից մի շարք արժեքավոր տարածքներ, որում ներառված 23 տարածքներից 8-ը ընդգրկված են Հայաստանի ԲՇՊՏ-ների համակարգում (<http://emerald.eea.europa.eu/>):

Ուսումնասիրվող տարածքը ներառված չէ «Էմերալդ» ցանցի մեջ և նրա հետ անմիջական սահմաններ չունի: Տարածքին ամենամոտը գտնվում է AM000010 թեկնածու տարածքը, որի առավել մոտ գտնվող հատվածը տեղակայված է 18 կմ հեռավորության վրա:

2.10 Ազդեցությունը կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի վրա

Տնտեսվարողները, որոնց գործողությունների ընթացքում հնարավոր է վնաս հասցնել Հայաստանի Հանրապետության Կարմիր գրքերում գրանցված կենդանատեսակներին կամ

բուսատեսակներին, պարտավոր են միջոցներ ձեռնարկել դրանց պահպանության համար: Արգելվում է ցանկացած գործունեություն, որը կհանգեցնի Հայաստանի Հանրապետության կենդանիների և բույսերի Կարմիր գրքերում գրանցված տեսակների թվաքանակի կրճատմանը և դրանց ապրելավայրերի վատթարացմանը (ՀՀ Կենդանական աշխարհի մասին օրենք, 03.04.2000թ հոդված 18, ՀՀ Բուսական աշխարհի մասին օրենք 23.11.1999 թ հոդված 17):

Ինչպես արդեն նշվել է, տվյալ տարածաշրջանի էկոհամակարգերը ենթարկված են անտրոպոգեն ազդեցության: Ուսումնասիրվող և հարակից տարածքներում բնական էկոհամակարգերը ներկայումս խիստ փոփոխված և դեգրադացված են, իսկ բուն գործունեության տարածքում բուսականությունը գրեթե բացակայում է: Այդ տարածքներում կենդանատեսակների հանդիպելը քիչ հավանական է, քանի որ ուսումնասիրվող տարածքը գտնվում է հյուսիս-հարաբ ճանապարհին շինարարության հարևանությամբ և շրջապատում առկա են տուֆի հանքեր: Տարածքը գտնվում է ճանապարհի հարևանությամբ, առկա է տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ:

Նախատեսվող աշխատանքների բնույթով պայմանավորված կարելի է նշել, որ ենթակայանի կառուցման ազդեցությունը չի լինի զգալի: Դրանք պայմանավորված կլինեն՝ հողային աշխատանքների ընթացքում արտանետումների քիչ քանակներով, աղմուկի առաջացմամբ, հողային ռեսուրսների և կենսաբազմազանության վրա առաջացող ազդեցություններով:

Բուսական աշխարհին հնարավոր վնաս կարող է հասցնել տեխնիկական միջոցների երթևեկությունը ճանապարհներից դուրս՝ հատկապես երբ հողային ծածկույթը խոնավ է: Բուսական աշխարհին մեծապես կարող է վնասել նաև տեխնիկական միջոցների վառելիքաքսուքային (յուղ, դիզել, բենզին և այլն) նյութերի վթարային արտահոսքը:

Կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչները լինելով շարժուն, համեմատաբար պակաս ազդեցության կենթարկվեն:

Տեխնիկական միջոցների աշխատանքի ընթացքում աղմուկի մակարդակի ավելացման պատճառով որոշ տեսակներ հնարավոր է հեռանան այդ տարածքներից, սակայն դա կունենա ժամանակավոր բնույթ և հետագայում իրավիճակը կարող է վերականգնվել:

Ուսումնասիրվող և հարակից տարածքներում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը կարելի է փաստել, որ տեղանքի կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի վրա նախատեսվող աշխատանքներով պայմանավորված ազդեցությունը կլինի ոչ էական:

2.11 Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունների բացառման, նվազեցմանն ու փոխհատուցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր

Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունների համար առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները ներառում են.

- Աշխատանքների ընթացքում բացառել տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը ճանապարհներից և արտադրական տեղամասերից դուրս:
- Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցները վարել բացառապես գոյություն ունեցող ճանապարհներով, անհրաժեշտության դեպքում բարելավել այն:
- Շինհրապարակներում, ճանապարհներին և այլ արտադրական տեղամասերում, հատկապես չոր եղանակին, մշտապես կիրառել ջրցան մեքենաներ փոշենստեցման համար:
- Տեխնիկական միջոցների վառելիքաքսուքային (յուղ, դիզել, բենզին և այլն) նյութերի վթարային արտահոսքը բացառելու համար տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցները շահագործել միայն սարքին վիճակում:
- Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների հայտնաբերման դեպքում առանձնացնել տվյալ պահպանվող գոտին:
- Կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների բնադրման և թխսման ժամանակամիջոցում հնարավորինս նվազեցնել տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ աշխատանքները:
- Ամբողջ շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավորինս նվազեցնել աղմուկն ու լուսավորությունը:
- Անհրաժեշտության դեպքում մշակել գործողությունների պլան հիմնվելով ՀՀ կառավարության "ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին" թիվ 781-Ն որաշման դրույթների վրա:

2.12 Ազդեցությունը կենսաբազմազանության և էկոհամակարգերի վրա

Արևային կայանի կառուցման և հետագա շահագործման ընթացքում վրա վնասակար ազդեցություն կարող են ունենալ՝ շինարարական աշխատանքների աղմուկը, ցնցումները, փոշին, ինչպես նաև տեխնիկական միջոցների աշխատանքի ընթացքում մթնոլորտ արտանետվող վնասակար նյութերը և դիզելային վառելիքի, քսայուղերի թափվածքները:

Սակայն, ինչպես արդեն նշվել է, տվյալ տարածաշրջանի էկոհամակարգերը ենթարկված են անտրոպոգեն ազդեցության: Տարածաշրջանում իրականացվող լայնամասշտաբ շինարարական աշխատանքները (հյուսիս-հարավ ճանապարհ) հանգեցրել է նրան, որ նախատեսվող գործունեության տարածքում բնական էկոհամակարգերը ներկայումս խիստ փոփոխված և դեգրադացված են, բուսականությունը գրեթե բացակայում է: Այդ տարածքներում կենդանատեսակների հանդիպելը քիչ հավանական է, քանի որ տարածքը գտնվում է ճանապարհի հարևանությամբ, առկա է տրանսպորտային երթևեկություն, մեքենաների շարժ և աղմուկ:

Նախատեսվող գործունեության հարակից տարածքներում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված տեսակներ չեն հայտնաբերվել:

2.13 Մշակութային հուշարձաններ

Նախատեսվող գործունեության տարածքում ՀՀ Մշակութային հուշարձանների ցանկում գրանցված հնագիտական արժեքներ չկան: Նախատեսվում է մանրամասն դաշտային աշխատանքների արդյունքում պարզել տարածքում առկա, բայց դեռ չուսումնասիրված հնագիտական արժեքները և մշակել դրանց կառավարման մեխանիզմները: Չնայած դրան տարածքում իրականացվելիք նախապատրաստական աշխատանքների ժամանակ կիրառվելու է պատահական գտածոների ընթացակարգը:

2.14 Ընդհանուր երկրաբանություն

Արևային կայանը տեղակայված է Արագածի հրաբխային զանգվածի հարավ-արևմտյան լանջի սարավանդային մասում և զբաղեցնում է 7.0հա տարածք:

Տեղամասի երկրաբանական կառուցվածքը բավականին պարզ է: Դրանում մասնակցում են հետևյալ ապարները (լիթոլոգիական կտրվածքը ներքևից վերև)۔

Ստորին չորրորդական: Անդեզիտադացիտներ և դացիտային տուֆեր:

Միջին չորրորդական: Հրաբխային տուֆեր:

Ժամանակակից առաջացումներ:

Անդեզիտադացիտները մերկանում են տեղամասի շրջակայքի տարբեր մասերում, մասնավորապես Եղնիկ, Կաթնաղբյուր և Ակունք գյուղերի շրջակայքում: Անդեզիտադացիտները հիմնատակում են դացիտային տուֆերին:

Մակրոսկոպիկ դրանք ոչ այնքան ամուր, տեղ-տեղ նույնիսկ փխրուն, մոխրագույն և մուգ մոխրագույն, գրեթե սև լավային ապարներ են: Ապարի ընդհանուր մենաքարային ֆոնի վրա առանձնանում են դաշտային սփաթի ներփակումներ, որոնք ապարին տալիս են պորֆիրային կառուցվածք: Անդեզիտադացիտների հզորությունը հասնում է 50-ից 100մ-ի:

Դացիտային կազմի տուֆալավաները մերկանում են տեղամասի շրջակայքի արևմտյան մասում: Դրանք ներկայացված են մուգ մոխրագույն, գրեթե սև խոշորապորֆիրային կառուցվածքով ապարներով:

Ապարի հիմնական զանգվածի ստրուկտուրան հիալոպիլիտային է, իսկ ներփակումները՝ միկրոլիտային: Ապարի 18-20 տոկոսը կազմող ներփակումները ներկայացված են խոշոր, մինչև 3-4մմ մեծության թեփուկավոր ու պրիզմայածև պլագիոկլազի և պիրոքսենի բյուրեղներով ու մագնետիտի անկանոն հատիկներով: Դրանց հզորությունը ըստ Վ.Ամարյանի հասնում է մի քանի տասնյակ մետրերի:

Միջին չորրորդականի հրաբխային տուֆերը տեղամասում ունեն շերտածև, հորիզոնականին մոտ տեղադրում: Դրանք ներկայացված են արթիկի տիպով և իրենց

կազմով, գունավորմամբ և դեկորատիվ հատկություններով տարբերվում են երևան-լենինականյան տիպի տուֆերից: Արթիկի տիպի տուֆերին բնորոշ է լավային բեկորների և հրաբխային ապակու ներփակումների առկայությունը: Այս տուֆերը կազմված են մանրաբեկորային ավազախարամային և հրաբխային ապակու զանգվածում ընկղմված կարմրավուն, մոխրավուն պեմզայի ներփակումներով, որոնց չափսերը տատանվում են 1-2մմ-ից 4-5սմ-ի սահմաններում և հիմնականում տափակ-ոսպնյակաձև են: Տուֆերի զանգվածում հազվադեպ հանդիպում են նաև հին լավաների (անդեզիտադաջիտների, դաջիտների) տձև, թույլ հղկված 1-2մմ-ից մինչև 2սմ չափերով բեկորներ:

Տեղամասի տուֆերի հաստվածքն ունի մեղմաթեք անկում: Հետախուզման սահմաններում տուֆային հաստվածքի ընդհանուր հզորությունը տատանվում է 11.0-ից 12.3մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 11.64 մ: Տուֆերի հաստվածքի վերին հատվածները ներկայացված են խիստ ճեղքավորված, հողմահարված տուֆերով: Դրանց հզորությունը տատանվում է 1.3-ից 2.3 մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 1.80մ: Վերջիններս աստիճանաբար անցնում են թարմ, թույլ ճեղքավորված մոխրավարդագույն, վարդագույն տուֆերի (օգտակար հանածո), որոնց հզորությունը տատանվում է 9.7-ից 10.0մ-ի սահմաններում, կազմելով միջինը 9.82 մ:

Տուֆերի հաստվածքի ճեղքավորվածությունը ծագումնաբանորեն կապված է հրահեղուկ զանգվածի սառեցման (անջատման ճեղքեր) և տեկտոնական շարժումների հետ: Տեկտոնական ծագման ճեղքերը սեյսմիկ բնույթի են և հաճախ համընկնում անջատման ճեղքերին: Այս ճեղքերի հատումներն առաջացնում են մեծաբեկոր՝ հիմնականում պրիզմայաձև մենաքարեր:

Մանրադիտակի տակ տուֆերի ստրուկտուրան կրիստալոլիթոկլաստիկային է, ինչը պայմանավորված է թե ապարների և թե միներալների ներկայությամբ: Ըստ պետրոգրաֆիական կազմի տուֆերը բավականին միատարր են, կազմված միներալների բեկորներից, որոնցում գերակշռում են հիալոպիլիտային և միկրոլիտային կառուցվածքի 0.3-1.7սմ չափերի էֆֆուզիվ ապարների (անդեզիտադաջիտների) բեկորները: Միներալների բեկորները ներկայացված են մինչև 0.5մմ չափերի պլագիոկլազով և հիպերստենի ու պիրոքսենի եզակի բյուրեղներով:

Արթիկի տիպի տուֆերի առաջացումը տեղի է ունեցել դաջիտային կազմի շիկացած հրաբխային մոխրի , պեմզայի, հրահալոցքային լավայի մնացորդների և խառնարանային գազերի պայթյունային արտավիժման պայմաններում:

Ժամանակակից առաջացումները ներկայացված են դեյուվիալ փուխր-բեկորային, տուֆերի և անդեզիտաբազալտների բեկորներ պարունակող ավազախճային նստվածքներով, որոնց հզորությունը տատանվում է 0.3-ից 0.5մ- ի սահմաններում, կազմելով միջինը 0.40մ:

Տուֆերի հաստվածքի ճեղքավորվածության աստիճանը և ֆիզիկամեխանիկական հատկությունները բավականին կայուն են, միներալոգիական և քիմիական կազմերը համանման: Տեղամասի սահմաններում տեկտոնական խախտումներ, սողանքային և այլ տիպի գեոդինամիկ երևույթներ չեն արձանագրվել:

3 ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱԿԱՐԳԻՐԸ

Ստորև ներկայացվում են շրջակա միջավայրի բնական բաղադրիչների վրա հնարավոր ազդեցությունները:

Մթնոլորտային օդ. աշխատանքների ընթացքում կիրառվող ավտոտրանսպորտը և սարքավորումները դառնալու են վնասակար գազերի և փոշու արտանետման աղբյուր: Փոշու արտանետումներ կանխատեսվում են աշխատանքային հրապարակների շինարարության, ճանապարհների վերանորոգման և կառուցման, ինչպես նաև աշխատանքները սպասարկող ավտոտրանսպորտի տեղաշարժման ժամանակ: Աշխատանքների իրականացման ժամանակ ընկերությունը առաջնորդվելու է ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի N160-Ն որոշմամբ: Նախնական հաշվարկներին համաձայն, տարածքում վնասակար գազերի (ազոտի օքսիդ, ածխածնի օքսիդ, մուր) առավելագույն կոնցենտրացիաները չեն գերազանցելու նորմատիվային փաստաթղթերով ամրագրված սահմանային թույլատրելի խտությունները:

Ջրային ավազան. Նախատեսվող գործունեության իրականացման ընթացքում ջրային ավազանին հասցվող վնասը մոտ է զրոյականին :

Աշխատանքների ընթացքում կիրառվելու է հիմնական կոյուղատարով գուգարանախցիկ, ինչը թույլ է տալիս բացառել կենցաղային կոյուղաջրերի տարածքումը տարածքում:

Աշխատանքների կացությունը կազմակերպվելու է հարակից համայնքներում, յուրաքանչյուր օր անձնակազմը վերադառնալու է կացության վայր, որտեղ էլ կազմակերպվելու են բոլոր անհրաժեշտ սանիտարա-հիգիենիկ պայմանները:

Հողային ծածկույթ. Նախատեսվող գործունեության տարածքում հողային ծածկույթի վրա բացասական ազդեցություններ չեն նախատեսվում, քանզի տարածքը աղքատ է հողաբուսաշերտով և հիմնական մակերեսը իրենից ներկայացնում է բնական մերկացումներ:

Նախատեսվող հիմնակ հողային աշխատանքները իրենից ներկայացնում են հարթեցման և տոփանման աշխատանքները :

Բուսական և կենդանական աշխարհ. Նախատեսվող գործունեության տարածքում աշխատանքների ընթացքում դրսևորվելու է որոշակի բացասական ազդեցություն տեղամասի բուսական ծածկույթի և կենդանական աշխարհի վրա: Ազդեցությունը իրականում չնչին է լինելու, քանի որ տարածքը շատ փոքր է որպեսզի զգալի ազդեցություն լինի տարածաշրջանի կենդանական աշխարհի վրա: Բուսական աշխարհին հասցվող հավանական վնասը ևս չնչին է լինելու քանզի տարածքը աղքատ է բուսական աշխարհով և աչքի են ընկնում որոշ տափաստանային թփատեսակներ:

Աղտոտում թափոններով. Շինարարական աշխատանքների ընթացքում կառաջանա շին աղբ՝ 5.3 մ³ ծավալով, որը համաձայն ՀՀ բնապահպանության /ներկայում՝ շրջակա միջավայրի/ նախարարի 25.12.2006թ. N 430-Ն հրամանի համապատասխանում է «Պատի բետոնե իրեր, պուներ, փչացած և աղտոտված բետոնային սալիկներ» տեսակին, դասիչ՝ 39901200 01 00 4, վտանգավորության դաս՝ IV:

Շինարարական աղբը կտեղափոխվի Թալինի համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր:

Քանի որ, շինարարական տեխնիկան և ավտոտրանսպորտը կսպասարկվեն Թալին քաղաքի ավտոսպասարկման կայաններում, այլ թափոնատեսակներ արևային կայանի տարածքում չեն առաջանա:

Հնարավոր արտահոսքերից խուսափելու համար բոլոր տեսակի յուղերը և քսայուղերը (կոմպրեսորային յուղ, արդյունաբերական յուղ և այլն) պահպանվելու են +110 % տարողությամբ տակդիրների վրա, միաժամանակ կիրառվելու են spill kit կոչված ներծծիչ կտորները, որոնք արտահոսքերի ժամանակ արագ ներծծում են յուղային զանգվածը:

3.1 Բնապահպանական կառավարման պլան

Գործունեության տեղամասը, փուլը կամ իրականացվող աշխատանքը	Ազդակիր բաղադրիչը /ընկալիչը	Նախատեսված մեղմող միջոցառումը	Իրականացման պատասխանատուն	Վերահսկող մարմինը
Տարածքի նախապատրաստական աշխատանքներ	Էրոզիայի երևույթներ	-Աշխատանքների համար օգտագործել գոյություն ունեցող ճանապարհները -Շինհրապարակները կառուցել արտադրական հարթակների վրա	«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ, շինարարական կապալառուներ	ՀՀ Առողջապահական և Աշխատանքի տեսչական մարմին
Շինարարության փուլ հողային աշխատանքներ, շինարարական և տրանսպորտային միջոցների շահագործում	Հողածածկ, բուսականություն	Բացառել ճանապարհից դուրս մեքենաների և մեխանիզմների երթևեկությունը	«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ, շինարարական կապալառուներ	Կաթնաղբյուրի
		Աշխատանքների արդյունքում առաջացած մետաղի ջարդոնը (երկաթ, պողպատ, պղինձ և այլն) և այլ անվտանգ թափոնները (փայթ, թուղթ և այլն) պետք է վերաօգտագործվի կամ վերամշակման համար	«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ, շինարարական կապալառուներ	ՀՀ Առողջապահական և Աշխատանքի տեսչական մարմին

		վաճառել լիցենզավորված կազմակերպություններին		
Շինարարության փուլ՝ հողային աշխատանքներ, շինարարական և տրանսպորտային միջոցների շահագործում,	Օդային ավազան	Նյութերի փոխադրման ընթացքում բեռնատարների թափքի ծածկում	«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ, շինարարական կապալառուներ	ՀՀ Առողջապահական և Աշխատանքի տեսչական մարմին
		Նյութերի պատշաճ պահեստավորում և կառավարում՝ փոշու մակարդակը սահմանափակելու նպատակով (օրինակ՝ անջրանցիկ բրեզենտով ցեմենտի պաշտպանում)		
		Տեղում շինարարության նյութերի/թափոնների բաց այրման արգելում		

<p>Շինարարական և հետագա շահագործական աշխատանքներ</p>	<p>Աշխատողների առողջության և անվտանգության ապահովման պայմաններ</p>	<p>Բանվորների ուսուցում սարքավորումների անվտանգության, տրանսպորտային անվտանգության, վտանգավոր նյութերի հետ վարվելու, առաջին օգնության և փրկարարական տեխնիկաների կիրառման, արտակարգ իրավիճակներին արձագանքման</p> <p>Ծրագրի տարածքում և բոլոր մեքենաներում առաջին օգնության հավաքածուների և կրակմարիչների ապահովում</p> <p>Պատահարների դեպքում տուժած աշխատակիցների փոխադրման ապահովում</p> <p>Բոլոր պատահարների և միջադեպերի գրանցում և հաշվետվողականություն</p>	<p>«Էներջի Էս Ջի Էյ» ՍՊԸ, շինարարական կապալառուներ</p>	<p>ՀՀ ԱԻՆ Պետական հրդեհային և տեխնիկական անվտանգության տեսչություն</p>
<p>Շինարարական և հետագա շահագործական աշխատանքներ , հանրային ճանապարհներ</p>	<p>Շրջակա բնակավայրերի բնակիչների առողջության, անվտանգության և սոցիալական պայմանները</p>	<p>Աշխատատեղերի լրացման ժամանակ առաջնահերթություն տալ տեղի բնակիչների</p> <p>Բեռնատեղափոխումների կառավարման օպտիմալացում բեռնատարների ավելորդ</p>	<p>Շինարարական և հետագա շահագործական աշխատանքներ</p>	<p>Արագածոտնի մարզպետարան, Կաթնաղբյուրի համայնքապետարան</p>

		երթնեկությունից խուսափելու նպատակով		
		Հանրային ճանապարհներով բեռնատարների շարժի թույլատրում միայն ցերեկային ժամերին		
		Մեքենաների արագության նվազեցում (առաջարկվող արագության սահմանափակումների պահպանում) բնակելի տարածքներում		
		Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում շինարարական տեխնիկայի և այլ մեքենաների պարբերական տեխնիկական սպասարկում		
Առնվազն 24 ժամ առաջ մոտակա տարածքների բնակիչներին և կազմակերպություններին ծանուցել նախատեսվող հատկապես աղմկոտ միջոցառումների իրականացման վերաբերյալ				

		Հանրային ճանապարհներով շարժվող մեքենաների չափի կամ քաշի սահմանափակումներ	
		Մասնկացություն համայնքի սոցիալական ծրագրերին	

3.2 Բնապահպանական և սոցիալական միջոցառումների պլան

Նախատեսվող գործունեությունը տարբեր ազդեցություններ կարող է ունենալ բնապահպանական և սոցիալական բաղադրիչների վրա: Ստորև ներկայացված են որոշ միջոցառումներ, որոնք հնարավորություն կտան նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում մինիմալի հարցնել Բնապահպանական և Սոցիալական բացասական ազդեցությունները՝

1. Նախագիծը պետք է մշակվի այնպես, որ նվազագույնի հասցվի հողի ձեռքբերման անհրաժեշտությունը և վերաբնակեցումը:
Այս խնդիրը նախատեսվող գործունեության իրականացման դեպքում արդի չէ, քանի որ նախատեսվող գործունեության տարածքում վերաբնակեցման առնչվող խնդիրներ չկան: Տարածքը չի հանդիսանում նաև արոտավայր, ուստի սոցիալական վնասակար ազդեցությունը մինիմալիզացված է:
2. Պետք է նվազագույնի հասցվի նախատեսվող գործունեության տարածքին մոտեցող ճանապարհների կառուցման անհրաժեշտությունը:
3. Հողի բերրի շերտի հանում և պահում
Հողի բերրի շերտի նվազագույնն է այդ տարածքում, բայց ամեն դեպքում կարևորելով հողի բերրի շերտի հանման և պահպանման միջոցառումները, հողի բերրի շերտի ամենաչնչին հատվածն, որը հնարավոր կլինի հանել և կուտակել, կհանվի և կկուտակվի հետագայում տարածքի բնապահպանական կայունության հավասարակշռման միջոցառումների իրականացման նպատակով:
4. Աշխատանքների ավարտից հետո օժանդակ այն բոլոր հատվածներում, որտեղ տեղակայված կլինեն աշխատակիցների ժամանակավոր տեղակայման վայրերը, կապամոնտաժվեն և կվերականգնվեն:
5. Հողի և ջրի աղտոտումից կարելի է խուսափել մեքենաների լվացումը, լցավորումը և այլ ծառայությունների մատուցումը կազմակերպելով համապատասխան սպասարկման կենտրոններում:
6. Շինարարության և շահագործական փուլերում նախատեսվող գործունեությունից առաջացած կենցաղային աղբի հեռացումը կկազմակերպվի համայնքային կոմունալ ծառայություններ մատուցողների միջոցով:
7. Շինարարության և շահագործական փուլերում նախատեսվող գործունեությունից առաջացած մետաղի ջարդոնը կարելի է վաճառել դրա վերամշակմամբ զբաղվող հատուկ ընկերություններին (օրինակ՝ Մետեքսիմ ՍՊԸ), որոնք ջարդոններն անմիջապես կտեղափոխեն համապատասխան վերամշակման վայր:

8. Չնայած, որ նախատեսվող գործունեության հարևանությամբ չկան բնակելի տներ, այնուամենայնիվ անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները կիրականացվեն, որպեսզի բնակիչների համար աղմուկի մակարդակը չգերազանցի 55 դԲ (A): Եթե աղմուկի մակարդակը կգերազանցի 80 դԲ (A) աշխատողները պետք է կրեն լսողությունը պաշտպանող միջոցներ: Շինարարության ընթացքում առաջացած աղմուկից պատճառվող անհանգստությունը պետք է նվազեցվի տարբեր միջոցառումներով (օրինակ բեռնատարները պետք է աշխատեն միայն ցերեկային ժամերին, կամ պետք է օգտագործել միայն ցածր ձայն ունեցող սարքավորումներ և այլն):
9. Մշակութային հուշարձանների անխաթարությունն ապահովելու համար կիրառվելու ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԳՏԱԾՈՆՆԵՐԻ ընթացակարգը՝ շինարարության ընթացքում, իսկ բացահայտված հուշարձանները կցանկապատվեն և կսահմանվի հատուկ պահպանման գոտի՝ շահագործման փուլում:
10. Բողոքների բավարարման մեխանիզմը հետևյալն է կապվել կապալառուի բողոքներով զբաղվող աշխատողների հետ, պարբերաբար տեղանքի այցի ժամանակ, կամ հեռախոսի միջոցով, կարող են դիմել համայնքի ղեկավարին կամ ներգրավված հասարակական կազմակերպություններին: Ներկայացնել բողոքը և տեղեկություն տրամադրել գործի վերաբերյալ Համաձայնության գալ կապալառուի հետ մեղմման միջոցառումների վերաբերյալ, կամ համաձայնության գալ բողոքի բավարարման ժամկետների վերաբերյալ (բողոքը պետք է բավարարվի երկու շաբաթվա ընթացքում, եթե, ոչ, ապա հետագա քայլերը նշված կլինեն նախատեսվող համաձայնագրի մեջ):
11. Տարածքի նախապատրաստական աշխատանքների ժամանակ հնարավոր հավաքված հողի բերրի շերտի պահպանման համար նախատեսված է հետևյալ միջոցառումները
 - Հողի բերրի շերտի նույնիսկ չնչին հատվածի առանձնեցում և պահում առանձնացված հարթակում
 - Ապահովել հողի բերի շերտի պահեստարանի մեկուսացումը տեղումներից սնվող հեղեղահոսքերից
 - Հողի բերրի շերտի ձևավորված կույտը կուլտիվացնել տարածքին բնորոշ և ոչ ինվազիվ տեսակ հանդիսացող բուսատեսակով

Քանի որ տարածքում հողի բուսաշերտի ծավալները բացակայում են (կամ աննշան են) ուստի դժվար է կանխատեսել հավանական առաջացող բուսաշերտի ծավալները: Բոլոր դեպքերում առաջացող բուսաշերտը կուտակվելուց և ժամանակավոր

պահպանվելուց հետո կօգտագործվի շինարարական աշխատանքների ընթացքում բացված նոր դաշտամիջյան ճանապարհների վերականգնման համար:

3.3 Մշտադիտարկումների պլան

Նախատեսվող գործունեության իրականացման և հետագա շահագործման ընթացքում հիմնական մշտադիտարկումները կապված կլինեն մթնոլորտային օդի, պահովող հողի բերրի շերտի և վիզուալ մոնիթորինգի հետ: Նախատեսվող գործունեության իրականացման շինարարական աշխատանքների ծամանակ հնարավոր է որոշակի ազդեցություն մթնոլորտ արտանետվո փոշու և գազերի տեսքով: Հետագա շահագործման ընթացքում նախատեսվող գործունեությունից շրջակա միջավայր արտանետումներ չեն լինելու: Հիմնական մշտադիտարկումները կիրականացվեն շինարարական աշխատանքների ժամանակ:

1. Ջերմոցային գազերի մշտադիտարկումներ- շաբաթեկան 1 անգամ
2. Փոշու մասնիկաների մշտադիտարկումներ- շաբաթեկան 1 անգամ
3. Հողի բերրի շերտի պահպանման և կուտակման ընթացիկ մշտադիտարկումներ

Մշտադիտարկումները իրականացվելու են նախաձեռնողի կողմից ներգրավված սարքավորումների միջոցով, որոշ դեպքերում կներգրավվեն սերտիֆիկացված լաբորատորիաներ: Նախաձեռնողի կողմից համապատասխան որակավորում ունեցող անձը կիրականացնի նախատեսվող մշտադիտարկումները: Ծախսերը կկազմեն ամսեկան 250 000 ՀՀ դրամ:

3.4 Թափոնների կառավարում

Նախատեսվող գործունեության նախապատրաստական և շահագործական փուլերում առաջացող թափոնատեսակները մեծածավալ չեն, քանի որ ինքնին գործունեության տեսակը թափոն արտադրող չէ: Թափոնների առաջացումը կարող է նվազեցվել, եթե կապալառուն իրականացնի թափոնների ճիշտ կառավարում: Քիչ քանակությամբ վտանգավոր թափոններ, ինչպիսիք են մնացորդային յուղը, օգտագործված դողածածկանները, ընդհանուր շինարարական աղբը կպահվեն ֆոտովոլտային կայանի տարածքում՝ վտանգավոր թափոնների համար նախատեսված բետոնապատ, ծածկված տարածքում:

Թափոնների տեղամասի սահմանագծումը

Տեղամասը և հարակից տարածքը պետք է ցանկապատվի: Ցանկապատումը պետք է իրականացվի այն կերպ, որպեսզի չխոչընդոտի արտահոսքերի վերացմանն ուղղված գործողություններին: Ոչ աշխատանքային և գիշերային ժամերին պետք է ապահովվեն անվտանգության լրացուցիչ միջոցառումներ, ինչպիսիք են պահակային վերահսկում, Տեղամասի պարագծով պատշաճ լուսավորություն և այլն: Գործունեության ընթացքում առաջացող խետանված պանելները կպահվեն թափոնների պահման տեղամասում, որից

հետո կհանձնվեն լիցենզավորված կազմակերպությանը: Դրանց տեղափոծումն և կառավարումը կիրականացնի լիցենզավորված կազմակերպությունը:

Տեղամասի մուտքը/ ելքը

Ընդհանուր անվտանգության տեսանկյունից Տեղամասի մուտքերի/ելքերի քանակը պետք է հնարավորինս սահմանափակ լինի և չխոչընդոտի դրա արդյունավետ շահագործումը: Այդ տեսանկյունից մուտքերի/ելքերի նպատակահարմար քանակը երկուսն է, սակայն արտակարգ իրավիճակներում գործողությունների արդյունավետության պահանջներից ելնելով կարող են պահանջվել լրացուցիչ մուտքեր/ելքեր, որոնք թույլ կտան հատուկ նշանակության ավտոմեքենաներին մուտք գործել և տեղաշարժվել տարբեր ուղղություններով:

առաջացող թափոնների վտանգավորության դասերը, ծածկագրերը և տարեկան քանակությունները

№	Անվանումը	Ծածկագիրը ըստ "Թափոնների ցանկի"	Վտանգավորու- թյան դասը	Չանգվածը, տ/տարի
1	Բանեցված արդյունաբերական յուղեր	54100205 02 03 3	III	0.15
2	Բանեցված դողածածկաններ	57500202 13 00 4	IV	0.35
3	Շենքերի քանդումից առաջացած շինարարական աղբ	54100211 02 03 3	III	0.12
4	Բանեցված կոմպրեսորային յուղեր	54100211 02 03 3	III	0.25
5	Կազմակերպությունների կենցաղային տարածքներից առաջացած չտեսակավորված աղբ (բացառությամբ խոշոր եզրաչափերի)	91200400 01 00 4	IV	1.2

Ներկայացված թափոնատեսակները հավաքվելու և պահեստավորվելու են գործունեության տարածքում, ինչպես նշվեց առանանձնեցված հատվածում, որից հետո հանձնվելու են լիցենզավորված կազմակերպությանը կառավարամն համար:

4. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

Շրջակա միջավայրի բաղադրիչների վրա վնասակար ազդեցության մեղմացման/վերացման նպատակով նախատեսվում են հետևյալ բնապահպանական միջոցառումները.

- Նավթամթերքների նվազագույն անհրաժեշտ քանակի պահեստավորում անթափանց տակառներով աշխատանքները սպասարկող բեռնատար մեքենայի թափքում: Վառելիքի հիմնական լիցքավորման և քսայուղերի փոխարինման աշխատանքները կատարվելու համապատասխան ծառայություն մատուցող կայանում:
- Շինարարական աշխատանքների և շահագործման փուլի հետ կապված օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարրաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ երկրորդական վերամշակման համար: Այդ աշխատանքները կատարվելու են մասնագիտացված ընկերությունների կողմից՝ պայմանագրային հիմունքներով: Երկրորդային վերամշակումն իրականացնող ընկերությունը:
- Հնամաշ դետալների ու մասերի հավաքում և հանձնվում որպես մետաղական ջարդոն վերամշակող ընկերությանը՝ պայմանագրային հիմունքներով:
- Մեքենաների, կտրման հաստոցի, այլ սարքավորումների շահագործում տեխնիկական սարքին վիճակում:
- Առաջացող թափոնների (օգտագործված դիզելային և բենզինային շարժիչների յուղեր և քսուկներ) անվտանգ կառավարում: Օգտագործված յուղերը նախատեսվում է կուտակել մետաղյա տարողություններում (տակառներ), այնուհետև ավտոտրանսպորտով տեղափոխվում, ուր նախատեսվում է դրանք վաճառել օգտագործված յուղերի վերամշակմամբ զբաղվող ընկերություններին:
- Օգտագործվող տեխնիկական միջոցների շարժիչների կարգավորում՝ աղմուկի նվազեցման, շրջանի կենդանական աշխարհի վրա բացասական ազդեցության բացառման նպատակով:

- Աշխատանքների ժամանակ աղմուկի և թրթռումների վերահսկողություն : Համաձայն գործող նորմատիվ փաստաթղթերի, արտադրական կազմակերպությունների մշտական աշխատատեղերով տարածքներում աղմուկի (ձայնի) առավելագույն մակարդակը չպետք է գերազանցի 95դԲԱ, իսկ արտադրական կազմակերպությունների մշտական աշխատատեղերում ձայնի մակարդակը չպետք է գերազանցի 80դԲԱ:
- Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ արգելված թունաքիմիկատների օգտագործման կանխարգելում:
- Արևային կայանի շահագործման և տարածքի ջերմային ֆոնի կառավարման համար կիրականացվի կայանի ստորին հատվածի հողաբուսաշերտի հեռացում և պահեստավորում հատուկ տարածքում (եթե հողաբուսաշերտ առկա կլինի):
- Նախագծաին լուծումները կտրվեն այնպես, որ արևային ջերմային ֆոտոէլեմենտների արտացրում չի լինի
- Նախագծում կհաշվարկվի պանելների օպտիմալ փոխարինման ժամանակահատված, որպեսզի պանելները մշտապես սարքին լինեն, կլանելիությունը բավարար լինի և միջավայրի ալբեդոյի փոփոխություն չլինի:

5.Արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածությունը շինարարական աշխատանքների ընթացքում:

Նախքան շինարարական աշխատանքների մեկնարկը, շինարարության նախաձեռնողը կկիրարկի Արտակարգ իրավիճակներին պատրաստվածության և արձագանքման պլանը՝ շինարարական ողջ ժամանակահատվածի համար:

- Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝
- հրդեհի առաջացումը
- հեղուկ նյութերի արտահոսքը
- աշխատողների վնասվածքները
- շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար իրականացվելու են հետևյալ միջոցառումները՝

- նախքան աշխատանքների սկիզբը, բոլոր աշխատողները՝ այդ թվում նաև վարորդները, պետք է անցնեն հրահանգավորում՝ ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումն իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:
- նախքան աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը և տրանսպորտային միջոցները պետք է հազեցվեն հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղարկղիկով, իսկ աշխատողներն անցնեն դրանց ճիշտ օգտագործման, ինչպես նաև առաջին բուժ. օգնության ցուցաբերման վերաբերյալ հրահանգավորում:
- հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին ցուցաբերել առաջին բուժ. օգնության, ապա անհրաժեշտության դեպքում տեղափոխել քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատություն:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

Որպես արտակարգ իրավիճակների կանխարգելման և կառավարման միջոցառումներ կիրականացվեն նաև հետևյալ միջոցառումները՝

1. Շինարարական աշխատանքների տեղամասերում կտեղադրվեն հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ,
2. կփակցվեն հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ,
3. կտեղադրվեն հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

Հաշվի առնելով, որ նախատեսվող գործունեության հիմնական աշխատանքները կատարվելու են բաց դաշտային պայմաններում, ուստի պլանավորվում է կիրառել արտակարգ իրավիճակների կառավարման հետևյալ պլանային միջոցառումները, աշխատանքների ամբողջ ընթացքում:

Ի՞նչ անել փլատակներում գտնվելիս.

- չկորցնել ինքնատիրապետումը, պատրաստ լինել դժվարություններին. կատարյալ մթությանը, ճնշմանը, սննդի և ջրի բացակայությանը, հնարավոր վնասվածքների պայմաններին (հուսահատության մատնվող մարդը դատապարտված է), - զգուշորեն ազատել

ձեռքերը և ոտքերը, չփորձել այդ ընթացքում դուրս հանել, ճոճել խանգարող քարերը, աղյուսները, փայտե կամ այլ կառուցվածքները: Սեղմված ձեռքերը կամ ոտքերը պետք է ազատել միայն ներքնից փորելով: Ազատվելուց հետո վնասվածքները հայտնաբերելու համար ուշադիր գննել մարմինը, - եթե հնարավորություն կա բացել սողանք և ինքնուրույն դուրս գալ փլատակից՝ խուսափելով իրար վրա կուտակված մեծ բեկորներից, քանի որ դրանք կարող են նոր փլուզման պատճառ դառնալ: Սողանքն անպայման ամրացնել հենարաններով, որի համար կարող եք օգտագործել ձեռքի տակ եղած փայտե և մետաղյա առարկաներ, քարի և բետոնի պինդ բեկորներ, - եթե դուրս գալ հնարավոր չէ, ապա փորձել տեղափոխվել ավելի անվտանգ տեղ, պառկել կողքի, ոտքերը ծալել և մոտեցնել դեպի կուրծքը, իսկ ձեռքը դնել իրանի տակ կամ նստել երեսնիվայր առավելագույնս կռանալով, հենվելով ծնկների ու արմունկների վրա: Այս դիրքն ապահովում է նվազագույն շփում սառը գետնի հետ, - ավելորդ շարժումներ չանել՝ էներգիա խնայելու համար, - փնտրել հագուստ, վերմակ, շորեր, պոլիէթիլենի կտորներ, որոնք կարող են օգտագործվել որպես վերմակ, - աշխատել գտնել որևէ հեղուկ, եթե մոտակայքում հողը թաց է, ապա հագուստից մի կտոր պոկել և դրանով ներծծել ջուրը, կամ 13 բերանում փոքր և ողորկ քար պահել, որը կմեղմացնի ծարավի զգացումը, - անթույլատրելի է կրակ վառելը, - ճշտել օդի ներթափանցման ուղին, - աշխատել ազդանշան տալ ձայնով, առարկաներին հարվածելով, հատկապես, երբ լսում եք մարդկանց ձայն կամ շան հաչոց, - ձայները լռելու դեպքում հասկացեք, որ հայտարարվել է լռության բուրբ և իրականացվում է ուժեղացված հետախուզություն, - հիշել, որ ձեզ կարող են հայտնաբերել ձեր ձայնով, տնքոցով, շնչառությամբ, մարմնի ջերմությամբ, - եթե պատահմամբ առկա է սննդի կամ ջրի պաշար, ապա այն օգտագործել խիստ խնայողաբար (մարդն առանց ջրի կարող է դիմանալ առավելագույնը 7 օր, իսկ առանց սննդի՝ 30 օր):

Սողանք

Լեռնային ապարների կամ հողաշերտի դանդաղ շարժը կոչվում է սողանք: Սողանքային շարժընթացներն ուղղակիորեն կախված են տեղանքի կառուցվածքից, ապարների շերտերի տեղաբաշխումից, ստորերկրյա ցնցումներից: Հիմնականում դրսևորվում է նախալեռնային և լեռնային շրջանների թեք լանջերում և գետահովիտներում: Սողանքներից տուժում են բնակելի և արդյունաբերական կառույցները, տրանսպորտային հաղորդաուղիները, էներգատարները, գյուղատնտեսությունը, հանքերը և այլն: Սողանքները մեծ վտանգ են ներկայացնում

ջրամբարների համար: Սողանքին նպաստող գործոններից են. - երկրաշարժի և ուժեղ պայթյունների հարուցած ցնցումները, - անտառային զանգվածների ոչնչացումը, - ոռոգման համակարգերի չափից շատ օգտագործելը, - առատ մթնոլորտային տեղումները, 14 - լեռնային ապարների միջև գտնվող հողաշերտի կարբոնատային ծագումը, - սխալ շինարարական աշխատանքները և այլն: Սկսվող սողանքի նախանշան կարող են հանդիսանալ. - շենքերի պատերին, առաստաղին ճաքերի հայտնվելը, - ճանապարհների, առափնյա ամրությունների, փողոցների ճեղքվածքները, - լանջերի հիմքերի մոտ հողի ուռչելը, - դռների, պատուհանների դժվարությամբ փակվել-բացվելը, - ստորգետնյա ջրերի նոր ելքերի հայտնվելը, - ցանկապատերի, ծառերի տեղաշարժը և այլն: Հակասողանքային միջոցառում կարող է հանդիսանալ. - մակերեսային ջրերի հեռացումը, - անտառային գոտիների ստեղծումը, - հիդրոհամակարգերի վթարների արագ վերացումը, - սողանքազանգվածի հողը չորացնելու նպատակով խրամատներ փորելը, - անձրևաջրերի հավաքման և հեռացման համակարգ ստեղծելը, - ոռոգման համակարգերի արդյունավետ օգտագործումը և այլն: Սողանքներն ըստ շարժման արագության լինում են. դանդաղ, միջին, արագ: Դանդաղ սողանքներն աղետալի չեն համարվում, քանզի նրանց արագությունը կազմում է տարեկան մի քանի տասնյակ սանտիմետր: Միջին արագության սողանքները մեկ օրում մի քանի կիլոմետր արագությամբ շարժվող սողանքներն են: Արագ սողանքները շարժվում են ժամում մի քանի կիլոմետր արագությամբ: Աղետի պատճառ մեծ մասամբ դառնում են արագ շարժվող սողանքները: Հանկարծակի սկսվող սողանքի դեպքում անհրաժեշտ է անմիջապես լքել տարածքը սողանքին ուղղահայաց ուղղությամբ, 15 իսկ նախանշանների առկայության դեպքում անմիջապես ահազանգել 911 ծառայություն: Հայաստանում սողանքային գոտիներ են արձանագրվել Ողջաբերդում, Նուբարաշենում, Դիլիջանում, Պտղնիում, Միսիանում, Լոռիում, երկաթգծի Սանահին կայարանի սահմանամերձ գոտում և այլն: Հանրապետությունում հայտնի է մոտ 3000 սողանքավտանգ վայր: Հայաստանում ամենամեծ սողանք գրանցվել է 1840 թ. հուլիսին, երբ հայտնի Արարատյան երկրաշարժից, Արարատ լեռից պոկվել է մոտ 3 կմ³ ծավալով զանգված և անցնելով 28 կմ՝ իր ճանապարհին ոչնչացրել է Ս. Հակոբի վանքը, Արալիք քաղաքը, Երևանի սարդարի ամառային նստավայրը, մի քանի գյուղ՝ իրենց բնակիչներով, նաև պատնեշել է Սևջուր գետը:

Սելավ

Սելավը ջրի, հողի, լեռնային ապարների, տիղմի սրընթաց հոսք է, որն առաջանում է լեռնային գետերի ավազանում տեղական անձրևների, ձյան կամ սառցապատ տարածքների ինտենսիվ հալոցքի, ջրամբարների պատվարի փլուզման հետևանքով (1): Բնութագրվում է ջրի մակարդակի կտրուկ բարձրացմամբ, գործելու կարճատևությամբ և ավերիչ ուժով. Արագությունը՝ միջև 10 մ/վրկ (36 կմ/ժ): ՀՀ-ում սելավները սովորաբար առաջանում են գարնանը և ամռան սկզբին: Ինտենսիվ սելավներ են դրսևորվել Ողջի, Մեղրի, Արփա, Գառնի, Գետառ, Մաստարա գետերի ավազաններում, Փամբակի, Սևանի լեռնաշղթաների ձորակներում, Երանոսի լեռնաշղթայում, Երասխ լեռան լանջերին և այլն: Հանրապետության տարածքի շուրջ 65%-ը գտնվում է սելավավտանգ գոտում: Հատկանշական է 1946 թ. մայիսի 25-ի Գետառի սելավը, որը Երևան քաղաք բերեց 2- ից 4.5 մ տրամագծով քարաբեկորներ, զոհվեց 250 մարդ: Սելավն առաջացնում է զոհեր, վիրավորներ, մեծ ավերածություններ՝ քանդվում են բնակելի տներ, կենսապահովման ենթահամակարգեր, էկոհամակարգեր: 16 Սելավի առաջացմանը նպաստում է. - սելավատարի հունի փակումը, - թեք լանջերը հերկելը, - թեք լանջերի բուսածածկույթը ոչխարների արոտավայր ծառայեցնելը, - հողի էրոզիան, ծառահատումները և այլն: Կանխատեսումը. Սելավն սկսվելուց 10 րոպե (եկող սելավի աղմուկը լսվում է մեծ հեռավորության վրա), սակավադեպ՝ 1-2 ժ առաջ (երկարատև տեղումների դեպքում և այլ պատճառով): Կանխարգելումը. - հակասելավային կառույցների շինարարություն՝ պատվարների կառուցում, - սպառնացող տարածքներից հոսքի շեղելը, - թեք լանջերին հողի հերկման աշխատանքների արգելում, - սելավատարի երկայնքով և լեռնալանջերին ծառատնկումներ, - սելավատարի հունի հնարավոր խցանումների կանխարգելում, - ջրային հոսքերի կառավարում, մշտադիտարկում, - սելավատարի հունի լայնացում, խորացում և այլն: Պաշտպանությունը. - տարհանում (եթե հաշվարկային ժամանակը թույլ է տալիս), - շտապ տարհանման դեպքում անմիջապես տեղափոխվել տարածքի անվտանգ, բարձր վայր, - հրաժարվել հնարավոր սելավների գոտում շինությունների կառուցումից, այդ թվում՝ ժամանակավոր կացարաններից, - վնասված տարածքներում, որքան հնարավոր է արագ տրնկել ծառեր՝ հնարավոր էրոզիան կանխելու համար: 17 2.4. Ջրհեղեղ Ջրհեղեղը տեղանքի ժամանակավոր աղետալի ջրածածկումն է, որն առաջանում է ինտենսիվ անձրևների, արագ ձնհալքների, գետերի մակարդակի բարձրացման, ինչպես նաև ջրամբարներում հնարավոր տեխնածին վթարների հետևանքով: ՀՀ-ում աղետալի

ջրհեղեղներ են եղել 1936, 1938, 1948, 1951, 1953, 1956, 1963, 1968 թթ.: Հետևանքները. - նյութական կորուստներ, - մարդկային զոհեր, վիրավորներ, - էկոհամակարգերի ոչնչացում և այլն: Ջրհեղեղից հետո ակտիվանում են սողանքները, փլուզումները: Կանխատեսումը. - անձրևային հեղեղները կանխատեսվում են 1-2 օր առաջ, գետավարարումների կանխատեսումը՝ 1-2.5 ամիս առաջ: Կանխարգելումը. - կուտակված սառցապատնեշի քայքայում, պայթեցում, - ջրամբարների անվտանգ շահագործում, - ջրային հոսքերի կառավարում, մշտադիտարկում: Ջրհեղեղի ժամանակ գործելու կարգը. - հեղեղի նախագոյնացում ստանալու դեպքում անմիջապես տեղեկացնել շրջապատի մարդկանց, - մինչև կառավարման մարմինների համապատասխան ցուցումները, տրանսպորտով կամ ոտքով շտապ բարձրանալ բնակավայրին մոտ գտնվող բարձրադիր վայրերը (բլուր, լեռ և այլն), - աղետի կապոցը թրջվելուց զերծ պահել, 18 - տանը ոչ մի դեպքում չօգտվել կենցաղսպասարկման համակարգերից՝ երկրորդային ազդեցություններից խուսափելու համար: Աղետալի հետևանքներից խուսափելու համար. - չփորձել կտրել-անցնել ջրային հոսքը. 15 սմ խորության ջրի արագ հոսքը վտանգավոր է մարդու համար, իսկ 50 սմ-ը՝ անանցանելի, սովորական մեքենաների համար, - ծանծաղ տեղերն անցնելիս հագնել ջրակայուն պինդ կոշիկներ և օգտվել ձեռնափայտից, - ջրում հայտնվելիս, ջրի ջերմաստիճանից կախված, մարդը կարող է դիմանալ. 240 C-ի դեպքում 7-9 ժամ, 100-150 C-ի դեպքում՝ 3.5-4.5 ժամ, 30 C-ի դեպքում՝ 10-15 րոպե, 20 C-ի դեպքում՝ 5-6 րոպե, - օգնության կարիքի դեպքում տալ աղետի ազդանշան (խարույկ, լապտեր, բղավոց, դրոշներ, ազդանշան և այլն): Ջրհեղեղից հետո բնակչության գործելու կարգը. - ուշադիր հետախուզել կացարանի հիմքի ամբողջությունը, պատերի, պատուհանների և հատակի վիճակը, հաղորդակցության համակարգը, թունավոր օձերի հնարավոր առկայությունը, (նշել՝ որպես կանոն օձերը ...) - ստուգել սննդի պիտանիությունը, օգտագործելուց առաջ լվանալ եռացրած ջրով, - խմելու ջուրն օգտագործել սանիտարական ստուգումից կամ եռացնելուց հետո, - չօգտագործել ջրում հայտնված սննդամթերքը, - նախքան հաղորդակցության համակարգերից օգտվելը, ստուգել դրանց վնասվածության աստիճանը, - չմնալ այն տանը, որը վթարային է կամ վստահություն չի ներշնչում:

Փոթորիկ և պտտահողմ

Փոթորիկը 20.8 մ/վ (75 կմ/ժ) և ավելի արագությամբ, մշտական ուղղությամբ քամի է: 32.7 մ/վ (117 կմ/ժ) և ավելի արագության փոթորիկը կոչվում է մրրիկ, որը հանգեցնում է ամայացուցիչ ավերածությունների: Պտտահողմը (մրրկասյուն) ձագարաձև հողմապտույտ է, որն իջնելով հզոր կուտակաանձրևային մրրկասյունային ամպից, մուգ ամպասյան ձևով, մոտավորապես ուղղահայաց առանցքի նման, կարող է ավերել շենքեր, տապալել ծառեր, հանգեցնել մարդկանց կյանքի և առողջության համար վտանգի: Պտտման արագությունը կազմում է 100 մ/վ, (360 կմ/ժ), տեղաշարժման արագությունը՝ 35-60 կմ/ժ, տևողությունը՝ մի քանի րոպեից մի քանի ժամ, փոթորկի դեպքում՝ մինչև մի քանի տասնյակ օր: Պըտտահողմի ձագարի տրամագիծը մի քանի մետրից հասնում է մինչև 2 կմ: Պտտահողմը կարող է լճերում և ջրամբարներում առաջացնել ալիքներ: Օվկիանոսի վրա տեղի ունեցող մրրկասյունները կոչվում են տորնադոներ: Այս երևույթները, որպես կանոն, ուղեկցվում են տեղատարափ անձրևներով, որոնք իրենց հերթին կարող են հանգեցնել հեղեղների և հողի հումուսային շերտի լվացման: Կանխատեսումը. Փոթորիկը կանխատեսվում է ժամանակին, իսկ պտտահողմը չի կանխատեսվում: Վնասող գործոնները. - վնասում և քանդում է շինություններ, կտրում է էլեկտրահաղորդալարեր, - ամայացնում է դաշտեր, արմատախիլ է անում ծառեր, - վնասում է մարդկանց և կենդանիներին (մարդիկ վնասվածքները ստանում են հիմնականում թռչող առարկաների հարվածներից): 20 Դիմակայումը. - տնտեսական գույքը բակից, պատշգամբից տեղափոխել նկուղ կամ հիմնավոր շինություն, - պատսպարվել հիմնավոր շինություններում, պատուհաններից հեռու, - անջատել կոմունալ-էներգետիկ ցանցերը, - բաց տեղանքում արագ շարժվել քամու, պտտահողմի շարժմանն ուղղահայաց կամ սեղմվել ցանկացած փոսի, ձորակի հեղեղատարի հատակին, - մինչև փոթորիկը կատարել կառույցների, կենսապահովման ենթահամակարգերի ամրացման աշխատանքներ, - մրրիկի կանխատեսման դեպքում իրականացնել տարհանում:

2Կայծակ

Կայծակն էլեկտրական լիցքերի պարպումն է, որը տեղի է ունենում տարբեր լիցքեր ունեցող ամպերի կամ ամպերի և երկրի միջև, ուղեկցվում է փայլատակումով և որոտով: Կայծակը և որոտը միասին կոչվում են ամպրոպ, որն առաջանում է կույտավոր անձրևաբեր ամպերում: Վերջիններս ձևավորվում են լեռներում՝ եղանակի կտրուկ փոփոխության արդյունքում: Գոլորշիներով հարուստ տաք օդը վեր բարձրանալով՝ խառնվում է օդի սառը շերտերին,

արագորեն սառչում է և սեղմվում: Առաջանում են ամպրոպային ամպեր, որոնց մեջ առկա ջրի կաթիլները և սառցե բյուրեղները, շփվելով միմյանց հետ, էլեկտրականանում են և ձևավորում կայծակ: Կայծակի հոսանքի լարումը հասնում է մինչև 50 միլիոն Վոլտի, իսկ հոսանքի ուժը՝ 200 հազար Ամպերի, ջերմաստիճանը՝ 25- 30 հազար աստիճանի: Ամպրոպը հաճախ ուղեկցվում է ուժեղ քամիներով, հորդառատ անձրևներով, երբեմն՝ կարկուտով: ՀՀ-ն ամպրոպների հաճախականությամբ և ուժգնությամբ Անդրկովկասում առաջատարն է: Կայծակներ հիմնականում դրսևորվում են աշնանը և գարնանը՝ առավելապես Արագածոտնի և Տավուշի մարզերում: 21 Պաշտպանությունը. - խուսափել բաց տարածություններից, թաքնվել շենքերի մուտքերում, առևտրի օբյեկտներում, - չպատսպարվել բարձրադիր վայրերում, միայնակ ծառերի հարևանությամբ, - կարելի է պատսպարվել քարանձավում՝ բայց ոչ մուտքի մոտ, անտառում՝, բայց ոչ միայնակ ծառերի հարևանությամբ, - չպատսպարվել հատկապես խոտի դեզի հարևանությամբ, - բաց տարածքում գտնվելիս՝ պատսպարվել տարածքի ամենացածր վայրում, - հեռու մնալ գետերի, լճերի ափերից, չի կարելի լողալ կամ մնալ նավակում, - տանը գտնվելիս՝ փակել դռները, պատուհանները, անջատել էլեկտրականությունը, չօգտվել հեռախոսից, ջրի ծորակներից, - եթե ավտոմեքենայով եք, կանգ առեք, եթե հեծանիվով եք, կայանեք և հեռացեք նրանից առնվազն 30 մ: Դիմակայումը. - շենքերի տանիքներից բարձր տեղակայել հողակցված շանթարգելներ, որոնք ունեն 10 Օհմ և ավելի դիմադրություն, - ավեհավաքները հողակցել:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ աշխատանքները տեղի են ունենալու բաց դաշտային պայմաններում, ուստի աշխատակիցներին տրամադրվող ԱՊՄ (անհատական պաշտպանիչ միջոցներ) հետևյալներն են՝

- Ձեռնոցներ,
- Ճտքավոր անվտանգության կոշիկներ
- Արտահագուստ

Աշխատանքները իրականացնելիս պետք է հաշվի առնվի նաև եղանակը՝

1. Արևի ժամանակ սահմանելով հանգստի ժամեր
2. Կամ անձրևի դեպքում անձևանոցներ տրամադրելով

Էլեկտրակայանքների անվտանգ շահագործման կանոնները համաձայն 2006
թվականի նոյեմբերի 23-ի, N 1933-Ն
«Էլեկտրակայանքների շահագործման անվտանգության կանոններ» տեխնիկական
կանոնակարգ

Սույն պահանջները տարածվում են՝

ա) էլեկտրաէներգետիկայի ոլորտում էլեկտրաէներգիայի արտադրության, հաղորդման, բաշխման գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների վրա,

բ) էլեկտրակայանքները հաստիքային մասնագիտացված անձնակազմի միջոցով շահագործող և (կամ) սպասարկող կազմակերպությունների վրա,

գ) այն կազմակերպությունների վրա, որոնք պայմանագրային հիմունքներով կատարում են շինհավաքակցման, փորձարկման աշխատանքներ՝ սույն կետի «ա» և «բ» ենթակետերում նշված կազմակերպությունների էլեկտրակայանքներում,

դ) էլեկտրասպառող կազմակերպությունների վրա՝ սույն գլխում սահմանված դեպքերում:

2) Յուրաքանչյուր կազմակերպություն իր սեփականությունը հանդիսացող կամ իր կողմից տնօրինվող էլեկտրակայանքների անվտանգությունն այլ անձանց կյանքի ու գույքի համար և էլեկտրակայանքներն սպասարկող աշխատողների, գործող էլեկտրակայանքներում պայմանագրային հիմունքներով աշխատանքներ կատարող աշխատողների առողջությունն ու անվտանգությունն ապահովելու համար պարտավոր է ապահովել հետևյալ պարտադիր միջոցառումների կատարումը՝

ա) կառուցվող (վերակառուցվող) էլեկտրակայանքների գործարկում՝ սույն տեխնիկական կանոնակարգի 3-րդ գլխի պահանջներին համապատասխան,

բ) յուրաքանչյուր աշխատատեղում և աշխատանքային գործընթացում ռիսկերի գնահատում, աշխատողների անվտանգության ապահովման ու առողջական վիճակի անձնագրերի կազմում,

գ) աշխատատեղերում և աշխատանքային գործընթացներում ռիսկերի գնահատում և դրանց ազդեցության նվազեցման վերաբերյալ աշխատողների, կազմակերպության էլեկտրակայանքներում աշխատանքներ կատարելու համար գործուղված անձանց նախնական հրահանգավորում և ուսուցում՝ մինչև ինքնուրույն աշխատանքի թույլատրելը, և պարբերաբար՝ աշխատանքային գործունեության ընթացքում,

- դ) գործող էլեկտրակայանքների շահագործման, օպերատիվ և տեխնիկական սպասարկման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերի (կազմակերպության ստանդարտների, շահագործման կանոնների և այլն) մշակում, ընդունում և կատարում՝ էլեկտրակայանքների շահագործման ամբողջ ընթացքում դրանց անվտանգությունն ապահովելու համար,
- ե) գործող էլեկտրակայանքների օպերատիվ և տեխնիկական սպասարկման, նորոգման և փորձարկման աշխատանքներ կատարող ստորաբաժանումների կառուցվածքի և գործառույթների սահմանում՝ կազմակերպության ներքին իրավական ակտերով,
- զ) էլեկտրատեխնիկական անձնակազմի ուսուցման ծրագրերի, ուսուցման, հրահանգավորման, ատեստավորման, ինքնուրույն աշխատանքի անցնելու թույլատրման, կրկնորդման վերաբերյալ ներքին և անհատական իրավական ակտերի ընդունում,
- է) աշխատանքների անվտանգ կատարման վերաբերյալ հրահանգների ու կանոնների կազմում և ընդունում, որոնցում ներառվում են անվտանգության ապահովման տեխնիկական ու կազմակերպական միջոցառումները, պաշտպանության միջոցներից օգտվելու պայմանները, աշխատանքի անվտանգությունն ապահովող յուրաքանչյուր աշխատողի իրավունքները, պարտավորությունները և պատասխանատվությունը,
- ը) աշխատանքների անվտանգ կատարման համար աշխատողների ապահովումը համապատասխան գործիքներով, սարքավորումներով, անհատական պաշտպանության միջոցներով, չափիչ և ստուգիչ սարքերով,
- թ) անվտանգության կառավարման համակարգի՝ որպես կազմակերպության աշխատանքային գործունեության կարևոր օղակներից մեկի կազմավորումը և աշխատանքի ապահովումը (կազմակերպության անվտանգության ստորաբաժանման կազմավորումն ու աշխատանքի ապահովումը, անվտանգության ապահովման կարճաժամկետ և երկարաժամկետ միջոցառումների մշակումը, ֆինանսավորումը, ներդրումը, անվտանգության վերահսկումը, խախտումների վերլուծությունը և այլն),
- ժ) գործող էլեկտրակայանքներում աշխատանքներ կատարող էլեկտրատեխնիկական անձնակազմի աշխատողների՝ գործատուի հաշվին նախնական և պարբերական բժշկական զննումների անցկացումը,
- ժա) կազմակերպության կողմից՝ իր տարածքից դուրս գտնվող օդային ու մալուխային գծերի, ենթակայանների, մալուխային էստակադների ու ստորգետնյա կառույցների պարբերական

զննումների կազմակերպումն ու անցկացումը՝ այլ անձանց կյանքի ու գույքի անվտանգությունն ապահովելու նպատակով: Կազմակերպությունն այդ էլեկտրակայանքների վտանգների մասին պետք է պարբերաբար տեղյակ պահի հանրությանը՝ զանգվածային լրատվության միջոցներով:

3) Էլեկտրամատակարար կազմակերպության կողմից՝ իր սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական ցանցերից սնվող սպառողներին էլեկտրամատակարարման ծառայությունների մատուցումը պետք է իրականացվի ԳՕՍՏ 13109 ստանդարտի պահանջներին և հետևյալ չափանիշներին համապատասխան, սակայն չսահմանափակվելով դրանցով՝

ա) լարման մեծությունը՝ դրա թույլատրելի շեղումների սահմաններում,

բ) էլեկտրական ցանցերում առաջացող այն գերլարումների սահմանափակումը՝ մինչև թույլատրելի մակարդակը, որոնք էլեկտրական կամ էլեկտրամագնիսական կապերի շնորհիվ կարող են անցնել սպառողի էլեկտրական ցանցերը և վնասել սպառողի էլեկտրակայանքները:

4) Էլեկտրամատակարար կազմակերպությունը պետք է ապահովի իր սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական ցանցերին անմիջականորեն միացված՝ սպառողի սեփականությունը հանդիսացող էլեկտրական գծերի պաշտպանությունն էլեկտրական վնասվածքներից՝ համաձայն միացման պայմանագրի:

5) Գործատուն պետք է կազմակերպի աշխատողների ուսուցման կաբինետ, իսկ խոշոր կազմակերպությունների համար (100 աշխատողից ավելի)՝ նաև ուսուցման տեխնիկական բազաներ (պոլիգոններ):

Օգտագործված գրականության ցանկ

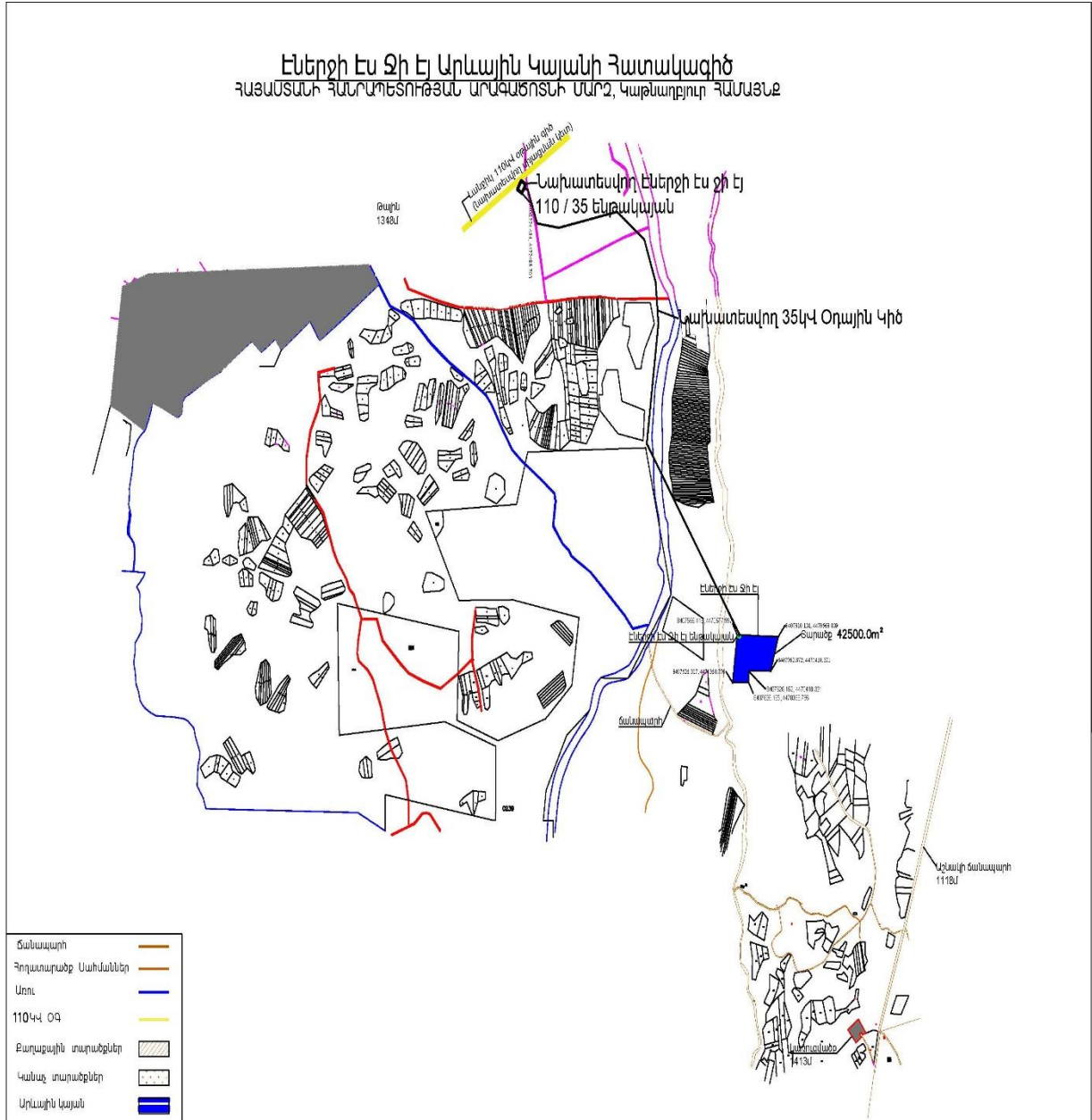
1. Հայաստանի բույսերի Կարմիր Գիրք.– 2010թ.
2. Հայաստանի կենդանիների Կարմիր Գիրք.– 2010թ.
3. Флора Армении / под ред. А.Л.Тахтаджяна. – Ереван: изд-во АН Арм ССР
4. “Растительность Армянской ССР”. Магакьян А.К.
5. “Флора, растительность и растительные ресурсы Армении”, Институт ботаники НАН РА Армянское ботаническое общество. Ереван
6. “Дикорастущие съедобные растения Армении”. А.П. Тер-Восканян, Ученые записки Ереванского государственного института.
7. <http://www.fao.org/3/i1687r/i1687r08.pdf>
8. “Деревья и кустарники Армении в природе и культуре”. Ж.А. Варданян, 1952
9. Животный мир Армянской ССР. Даль С.К, 1954
10. ՀՀ Արագածոտնի մարզպետարանի պաշտոնական կայք
11. Bérengère PERELLO, MISSION ARCHÉOLOGIQUE «CAUCASE» ARMÉNIE – GÉORGIE, Rapport scientifique 2018, La région du Tavush, Arménie, p. 45 – 53
12. Bérengère PERELLO, MISSION ARCHÉOLOGIQUE «CAUCASE» ARMÉNIE – GÉORGIE, Dossier pour la commission des fouilles du Ministère de l’Europe et des Affaires étrangères, Rapport scientifique 2019, Bilan du quadriennal 2016-2019, Projet du quadriennal 2020-2023, La région du Tavush, Arménie, p. 10 – 20
13. Հայաստանի բույսերի Կարմիր գիրք, 2010թ.
14. Հայաստանի կենդանիների Կարմիր գիրք, 2010թ.
15. Флора Армении / под ред. А.Л.Тахтаджяна. – Ереван: изд-во АН Арм ССР, 1954г.

16. Venomous snakes of Armenia, Aghasyan, A., Aghasyan, L., 2014
17. Հայաստանի Հանրապետության և Լեռնային Ղարաբաղի երկկենցաղներն ու սողունները Ֆ.Դ.Դանիելյան, Մ.Ս.Առաքելյան, Երևան 2016թ.
18. Авагян А.В. Фауна и экология насекомых Армении. Автореф. к.б.н. Ереван, 2010.
19. Агаджанян Ф.С. Биология и морфологические особенности обыкновенной
20. лисицы в Армении. Автореф. к.б.н. Ереван, 1993.
21. Бибиков Д.И. Волк.М.: Наука, 1985.
22. Даревский И. С., 1957. Фауна пресмыкающихся Армении и ее зоогеографический анализ. Дисс. канд. биол. наук. Ереван.
23. Даревский И. С., 1975. Редкие и исчезающие виды земноводных и пресмыкающихся Закавказья. Материалы конф. «Фауна и ее охрана в республиках Закавказья». Ереван: Изд-во АН Арм. ССР.
24. Даль К.С. Животный мир АрмССР.т.1.Позвоночные. Изд. АН Арм. ССР,1954
25. Касабян М.Г.К экологии закавказского барсука в Армении.Зоосборник Вып.20, Изд-во АН АрмССР,Ереван, 1986.стр 162-173.
26. Касабян М.Г. О современном распространении кавказской выдры в Армении. Тез. докл. респ. научн. конф. по зоологии. Изд.НАН РА, Ереван, 2001.стр.62-63.
27. Касабян М.Г. Хищные млекопитающие Армении. Автореф. канд. биол. наук. Ереван, 2001.
28. Красная КнигаАрманской ССР.Животные. Изд-во МОП РА,1987.
29. Ляйстер, Г. В. Соснин – Матриалы по орнитофауне Арм. ССР. Ереван Изд. Арм. Фил. АН. СССР, 1942.
30. Мартиросян Б.А., Папанян С.Б. Дикие млекопитающие Армении. Изд.АН АрмССР. 1983.
31. Новиков Г.А. Полевые исследования по экологии наземных позвоночных. М., 1953, 502 с.
32. Попов Г.Ю. Эколого-фаунистическое исследование и высотное распространение некоторых мелких млекопитающих Армении. Автореф. к.б.н. Ереван, 2003.

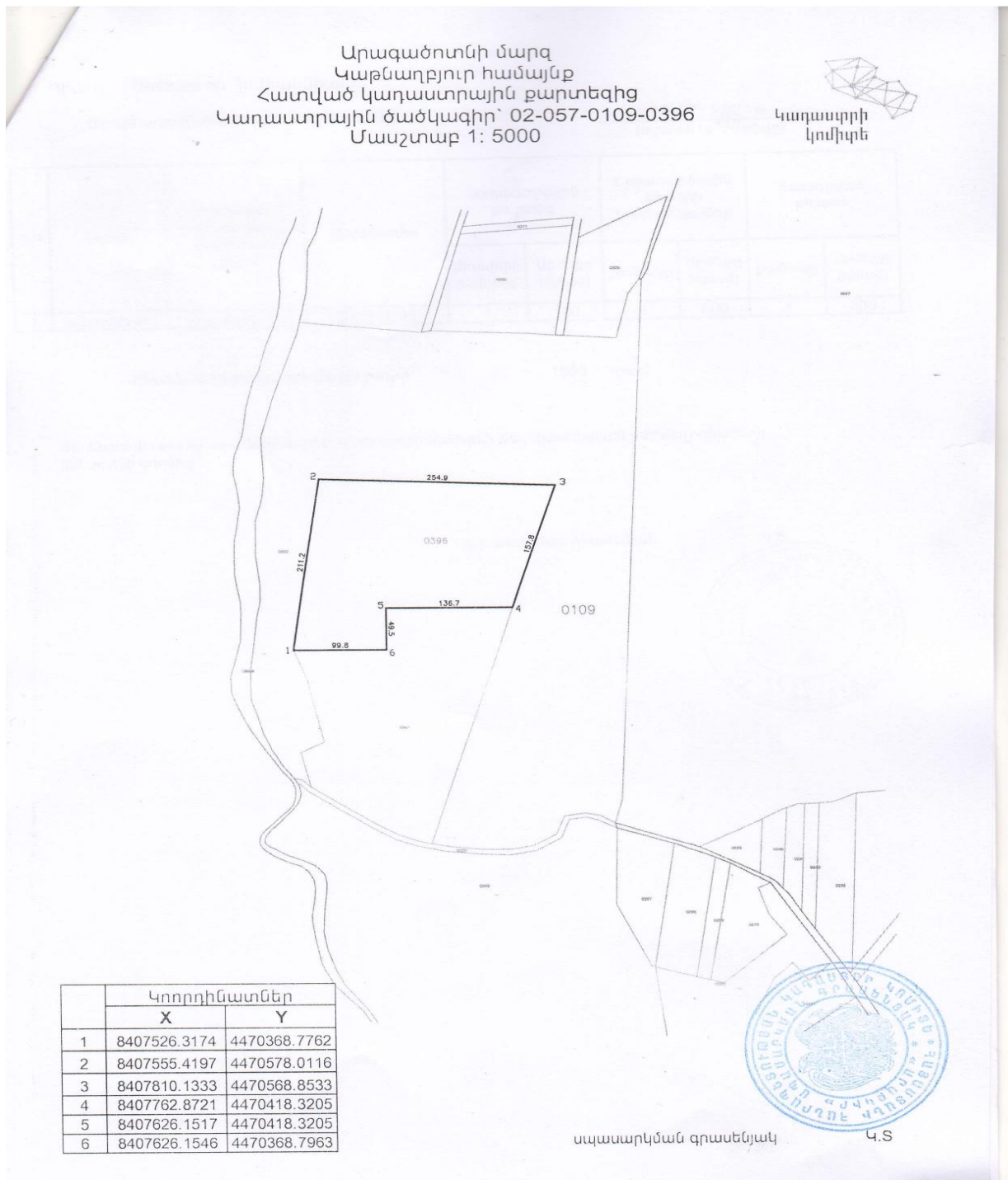
33. Туниев Б. С., Орлов Н.Л., Ананьева Н.Б., Агасян А.Л. 2009. Змеи Кавказа (таксономическое разнообразие, распространение, охрана). СПб-М.: Зоологический институт РАН. 303 с.
34. Формозов А.Н. Количественный метод в зоогеографии наземных позвоночных животных. Изв. АН СССР. Сер.геогр. 1951. № 2. С. 62 – 70.
35. Формозов А.Н. Звери, птицы и их взаимосвязь со средой обитания. М., 1976.
36. Adamian, M.S. and Klem, D. Jr. 1999. Handbook of the Birds of Armenia. Oakland: American University of Armenia Corporation
37. Adamian, M.S. and Klem, D. Jr. 1997. Field guide to Birds of Armenia. Oakland: American University of Armenia Corporation
38. Aram Aghasyan, Levon Aghasyan, Eduard Yeghiasaryan, Silva Amiryan. “Amphibians and reptiles in the new edition of the Animals’ Red Data Book of Armenia” Agriculture, Forestry and Fisheries, 2013; 2(2): Pages 77-88,
39. “Ecoregional Conservation Plan for the Caucasus 2010” CBC, revised 2012, Tbilisi
40. WWF- www.panda.org/armenia
41. Tuzov V. K. (editor). Guide to the butterflies of Russia and adjacent regions (Lepidoptera, Rhopalocera). – Sofia-Moscow, v. 1, 1997, 480 pp.; v. 2, 2000, 580 pp.
42. Авагян Г. Д. Кузнечиковые (Tettigonoidea) Фауна Армянской ССР. Насекомые прямокрылые. - Ер., 1984, 162 с.
43. Авагян Г. Д. Саранчовые (Acridoidea). Фауна Армянской ССР. Насекомые прямокрылые. - Ер., 1975, 210 с.
44. Акрамовский Н. Н. Моллюски (Mollusca). Фауна Армянской ССР. - Ер., 1967, 272 с.
45. Марджанян М. А. Щелкуны (Elateridae) Армянской ССР. - Ер., 1986, 272 с.
46. Плавильщиков Н. Н. Определитель жуков-дровосеков Армении. – Ер., 1949, 232 с.
47. Яблоков-Хнзорян С. М. Жужелицы (Carabidae), ч.1. Фауна Армянской ССР. Насекомые жесткокрылые. - Ер., 1976, 292 с.
48. Яблоков-Хнзорян С. М. Майки (Meloidae) и Пыльцееды (Alleculidae). Фауна Армянской ССР. Насекомые жесткокрылые. - Ер., 1983, 156 с.

49. Яблоков-Хнзорян С. М. Пластинчатоусые (Scarabaeoidea). Фауна Армянской ССР. Насекомые жесткокрылые. - Ер., 1967, 225 с.
50. Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա,, ՀՀ հինգերորդ ազգային զեկույցից, 2014 թ
51. Կենսաբանական բազմազանության մասին կոնվենցիա,, ՀՀ վեցերորդ ազգային զեկույցից, 2018 թ
52. «Հայաստանի Հանրապետության կենսաբանական բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության և կայուն օգտագործման բնագավառներում ռազմավարությունը և գործողությունների ազգային ծրագիր», 2015թ.

Հավելված 1

Հավելված 3

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Արագածոտն մարզ, Կաթնաղբյուր համայնք
(մարզը, համայնքը)

ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՂԲԱՆՔ)

N 1 « 20 » հունվարի 2021 թ.

Օբյեկտ “Էներջի Էս Ջի Էյ” արևային էլեկտրակայանի կառուցման
(օբյեկտի անվանումը, կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում, վերականգնում, գործառնական նշանակության փոփոխություն)
դրվածքային հզորությունը 4.81 ՄՎտ 3-րդ աստիճանի միջին ռիսկայնության
(հակիրճ բնորոշումը, հզորությունը)

նախագծային փաստաթղթերի մշակման համար:
ռիսկայնության աստիճանը (կատեգորիան), նախագծման փուլերը և այլն)
Գտնվելու վայրը Արագածոտնի մարզ, Կաթնաղբյուր համայնք, Կաթնաղբյուր-Արշնակ մայրուղի թիվ 2 հողամաս,
ծածկագիր 02-057-0109-0396

(մարզի, համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծածկագիրը)
Կառուցապատող Էներջի Էս Ջի Էյ ՍՊԸ
(կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը,
բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը կառուցապատողի հայտ, անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունքի
պետական գրանցման հ. 03032020-02-0022 վկայական
(կառուցապատման նպատակով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հողամասի տրամադրման,
անշարժ գույքի փոփոխման իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը 24 ամիս
(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՂ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է բնակելի կառուցապատման գոտուց դուրս, Էներգետիկ նշանակության
(հողամասի դիրքը քաղաքաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և գործառնական նշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափերը 4.25 հեկտար
(հողամասի սահմանները՝ կոորդինատային նշահարմամբ, մակերեսը (հա))

3. Հողամասի առկա վիճակը կառուցապատված ռելեֆային ազատ տարածք, շինություններ չկան
(ռելիեֆի բնութագրի, շենքերի (այդ թվում՝ քանդման ենթակա) առկայությունը (օգտագործումը, նշանակությունը, հարկայնությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կանաչապատումը, բարեկարգումը և այլն)

4. (*) Տրանսպորտային պայմանները դաշտամիջյան ճանապարհներ
(ճանապարհների առկայությունը, երկաթուղային տրանսպորտի մոտեցումները և այլն)

5. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ (ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

առկա չեն

(նախագծվող հողամասով կամ կից տարածքով անցնող ինժեներական ենթակառուցվածքները, այդ թվում՝ ստորգետնյա)

6. (*) Կից հողամասեր

Գյուղատնտեսական նշանակության հողամասեր

(կից հողօգտագործումների անվանումը և դրանց սահմանները՝ համաձայն ներկայացված սխեմայի)

7. Բնության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարձանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

առկա չեն

(հուշարձանի անվանումը, կարգավիճակը և այլն)

8. (*) Հատակագծային սահմանափակումներ

առկա չեն

(տեղանքում գործող արտադրական, պաշտպանվող օբյեկտների, ինժեներատրանսպորտային ենթակառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ սահմանափակումները, այդ թվում՝ սերվիտուտները)

ՆԱԽԱԳԾՍՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

9. Ճարտարապետահատակագծային պահանջներ

ըստ նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի

(ելնելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության և նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի պահանջներից, առկա քաղաքաշինական ծրագրային փաստաթղթերի դրույթներից կամ դրանց բացակայության դեպքում՝ կազմավորված (կազմավորվող) քաղաքաշինական միջավայրի պայմաններից)

9.1. (*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

-

9.2. (*) հեռավորությունը հարևան հողակտրոններից (օբյեկտներից) (մետր)

կից

9.3. թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

3,5մ

9.4. կառուցապատման խտության գործակիցը (կառույցի (կառույցների) ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

0,8

9.5. կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

80%

9.6. կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

-

9.7. այլ պահանջներ

-

10. Հողամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների քանդման կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթականությունը

11. Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

12. (*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

պահանջներ՝ նախագծվող ենթակառուցվածքների ու ցանցերի նկատմամբ

12.1. (*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

Կցվում է _____ չկան
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.2. (*) էլեկտրամատակարարում

Կցվում է _____ ըստ տեխ. պայմանների
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.3. (*) գազամատակարարում

Կցվում է _____ ըստ տեխ. պայմանների
(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

12.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը

Կցվում է _____ ըստ տեխ. պայմանների
(համաձայն N 1 հավելվածի 58-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված էլակետային տվյալների)

12.5. թույլ հոսանքներ

_____ չկան

12.6. աղբահանություն

համայնքում իրականացվող աղբահանության պայմանագրի հիման վրա

13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում

_____ աճող հողի հարթեցում
(ռելիեֆի կազմակերպման, ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

14. Բարեկարգում

_____ ըստ գործող նորմերի
(լանդշաֆտային պլանավորման վերաբերյալ պահանջները, կանաչապատում, ճարտարապետական փոքր ձևեր, ցանկապատում, զովագո և այլն)

15. Շինարարական նյութեր

_____ համաձայն նախագծային լուծումների
(շինարարական նյութերի օգտագործման վերաբերյալ առաջարկությունները)

16. Պաշտպանական կառույցներ

_____ ցանկապատի կառուցում
(արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց և օբյեկտների պաշտպանության միջոցառումները)

17. Հակահրդեհային պահանջներ

_____ ըստ հակահրդեհային անվտանգության նորմերի
(հակահրդեհային անվտանգության ապահովման միջոցառումները)

18. Հաշմանդամների և բնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

19. Շրջակա միջավայրի պահպանում

շրջակա միջավայրի պահպանության համար միջոցառումների կիրառում

(շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունների բացառելու միջոցառումները)

20. Շինարարության կազմակերպում

անբարենպաստ ազդեցությունների բացառում

(առաջարկություններ շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, քաղաքային տնտեսության և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

12 ամիս

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

արևային կայանի պարզ փորձաքննություն

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված փորձաքննության տեսակը կամ նախագծողի երաշխավորագիրը՝ հղում կատարելով համապատասխան իրավական ակտին)

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

Կաթնադրյուր համայնքի հետ, ՀԷՑ ՓԲԸ-ի հետ

(իրավասու մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում շահագրգիռ մարմինների հետ էսքիզային նախագծի նախնական համաձայնեցում, նշվում է նաև առաջադրանքի փոփոխման հնարավորությունը՝ N 1 հավելվածի 89-րդ կետով նախատեսված դեպքում)

24. Հասարակական քննարկումներ

օրենքով սահմանված կարգով

(Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում և կարգով)

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը ներկայացնելի համայնքին 3 օրինակից, համաձայնեցնել կաթնադրյուրի համայնքապետարանի հետ

(նշվում են տվյալ օբյեկտի համաձայնեցման՝ օրենքով սահմանված պահանջները՝ հուշարձանների ու բնության պահպանության և այլ լիազորված մարմինների հետ, ինչպես նաև N 1 հավելվածի 56-րդ կետով սահմանված դեպքերում՝ ինժեներական ենթակառուցվածքի սեփականատիրոջ (օգտագործողի) հետ)

26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում

-

27. Այլ պայմաններ

-

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Կաթնադրյուր ՀԱՄԱՅՆՔԻ

ՂԵԿԱՎԱՐ

Արտու Հովհաննիսյան

(ստորագրությունը, անունը, ազգանունը)

Կ. Տ.

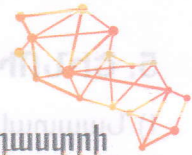

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Կադաստրի կոմիտե

մասնա իգնությունի ճանցնագր	սեղծիկաՄ	մասնՑ	միկադաստրայ զիբայթնան	ՆՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 3 մարտի 2020 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԷՆԵՐՋԻ ԷՍ ԶԻ ԷՅ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Արագածոտն, համայնք Կաթնաղբյուր Կաթնաղբյուր-Աշնակ մայրուղի թիվ 2 հողամաս

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՏԱԹՂԹԵՐԸ

Անշարժ գույքի առուվաճառքի պայմանագիր 06/12/2019թ. Ս/Մ 2724, Որակավորման վկայական ունեցող անձի կողմից կազմված հողամասի բաժանման հատակագիծ, Կանոնադրություն՝ 17.02.2020թ.

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 02-057-0109-0396

Մակերեսի չափը (հա)՝ 4.25

Նպատակային նշանակությունը՝ էներգետիկայի, տրանսպորտի, կապի, կոմունալ ենթակառուցվածքների օբյեկտների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ էներգետիկայի

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 03032020-02-0022, գաղտնաբառ՝ WBUBKIWXNZJ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Ը/Ը	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Կատարվել է անվանափոխման վերաբերյալ գրառում:

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ Վալերիկ Սարգսյան

Ջբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 03032020-02-0022, գաղտնաբառ՝ WBUBKIWJXNZJ

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կարող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.e-cadastre.am կայքէջի միջոցով